

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Diplomová práce

**Integrovaný operační program – aplikace na
Integrovaný plán rozvoje města**

Milada Veselá

© 2012 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Integrovaný operační program – aplikace na Integrovaný plán rozvoje města" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. 11. 2012

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala všem, kteří mi pomohli ke zdárnému dokončení diplomové práce. Především Ing. Mgr. Danielu Tothovi, Dr. za odborné vedení a cenné rady.

Dále bych na tomto místě chtěla poděkovat své rodině, která mě po celé studium podporovala.

Integrovaný operační program – aplikace na Integrovaný plán rozvoje města

The Integrated Program – The Urban Integration Development Plan

Souhrn

Teoretická část je zaměřena na oblast regionální politiky a nástroje, pomocí kterých můžeme čerpat finanční prostředky z EU. Z důvodu velké diferencovanosti Integrovaného operačního programu byla pro tuto diplomovou práci vybrána pouze prioritní oblast 5. 2 b), tzn. Integrovaný plán rozvoje města a jeho aplikace v regionu NUTS II Severozápad.

Předmětem této práce je nastínit problémy, které žadatelé řeší při podávání žádosti, realizaci a udržitelnosti svých projektů. Cílem práce je analyzovat úroveň čerpání finančních prostředků v Integrovaném operačním programu v rámci Integrovaného plánu rozvoje města a pomocí pohovorů a dotazníkového šetření definovat největší problémy, které zatěžují žadatele resp. konečné příjemce při podání žádosti o dotaci, při realizaci projektu a v době udržitelnosti projektu a navrhnout možná zjednodušující opatření.

Summary

The theoretical part is focused on the regional policies and instruments through which we can draw funds from the EU. Due to the large differential IOP only the fifth priority area 2b) was selected for this thesis, ie. Integrated urban development plan and its application in the NUTS II Northwest.

The subject of this paper is to outline the issues that applicants address when applying, the implementation and sustainability of their projects. The aim is to analyze the level of utilization of funds in the Integrated Operational Programme under the Integrated Development Plan. Through interviews and a questionnaire survey I will define the biggest problems that burden final beneficiaries from the applicants when applying for a grant, during the project and during the project's sustainability and propose simplification measures.

Klíčová slova: Regionální politika, operační programy, Centrum pro regionální rozvoj, strukturální fondy, principy regionální politiky, cíle regionální politiky, Integrovaný operační program, Integrovaný plán rozvoje města, projektová žádost, žadatel

Keywords: regional politics, operating program, Centre for regional development, structural fund, principle regional politics, goal regional politics, the Integradetd program, Integration development plan, project request, applicant

Obsah

1. ÚVOD	4
2. CÍL PRÁCE	5
3. METODIKA PRÁCE	6
4. TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	7
4.1 REGIONÁLNÍ POLITIKA.....	7
4.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA V EU	9
4.2.1 Vývoj regionální politiky v EU.....	11
4.2.2 Principy regionální politiky	12
4.2.3 Cíle regionální politiky	14
4.2.4 Nástroje regionální politiky	17
4.2.5 Etapy regionální politiky	18
4.3 REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČR	19
4.4 OPERAČNÍ PROGRAMY	20
4.5 CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR.....	23
4.6 INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM.....	25
4.6.1 Integrovaný plán rozvoje města	28
4.7 PŘÍPRAVA PROJEKTU	33
4.8 HODNOCENÍ PROJEKTU	35
4.9 REALIZACE PROJEKTU	36
5. PRAKTICKÁ ČÁST.....	38
5.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	38
6. ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ	60
7. ZÁVĚR.....	63
8. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	65
9. SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	66
10. SEZNAM ZKRATEK.....	68
11. SEZNAM TABULEK	69
12. SEZNAM OBRÁZKŮ.....	70
13. SEZNAM GRAFŮ.....	71
14. PŘÍLOHY	72
PŘÍLOHA Č. 1 – PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ INTERVENČÍ V RÁMCI IOP	72
PŘÍLOHA Č. 2 PROCES REALIZACE IPRM V RÁMCI IOP	74
PŘÍLOHA Č. 3 – STAV REALIZACE IPRM V IOP K 01. 06. 2012.....	75

1. Úvod

V současné době se Česká republika nachází uprostřed programovacího období 2007 – 2013. V rámci tohoto dotačního období může prostřednictvím Strukturálních fondů vyčerpat až 725 miliard korun, což v přepočtu na Euro činí cca 26,69 miliard Euro. Těmito prostředky lze eliminovat rozdíly v regionálním rozvoji. Z tohoto důvodu je v první části popsána regionální politika Evropské unie a nástroje, které mohou být využívány prostřednictvím této politiky. Celý systém čerpání finančních prostředků je velice složitý a dá se říci i málo efektivní. Žadatele mnohdy čekají na finanční prostředky, které jim jsou propláceny ex-post, což jim způsobuje nemalé finanční problémy. Často slycháváme, že realizace projektu je velmi obtížná a administrativně náročná, je vhodné zjistit, kde jsou největší problémy.

Tato diplomová práce je obecně zaměřena na Integrovaný operační program. Integrovaný operační program je rozdělen do několika prioritních os a dále potom na několik prioritních oblastí, které jsou velmi rozsáhlé a diferencované. Z tohoto důvodu byla pro tuto diplomovou práci vybrána prioritní oblast 5. 2 b), tzn. Integrovaný plán rozvoje města a jeho aplikace v regionu NUTS II Severozápad, tzn. v Ústeckém a Karlovarském kraji.

Předmětem této práce je nastínit problémy, které žadatelé řeší při podávání žádosti, realizaci a udržitelnosti svých projektů. Integrovaný plán rozvoje města má tři prioritní oblasti, ze kterých můžou žadatelé čerpat finanční prostředky. Nejvíce finančních prostředků můžou vyčerpat jednotlivá města, protože ta mohou čerpat ze všech tří oblastí. Samostatnou skupinou, která může čerpat pouze na modernizaci a regeneraci bytových domů, jsou jejich vlastníci. Vzhledem k tomu, že tato skupina obyvatel má malé zkušenosti s čerpáním finančních prostředků prostřednictvím dotací, mají největší problémy při podávání žádostí, realizaci a udržitelnosti projektu.

V této práci je popsán i zprostředkovatelský subjekt Ministerstva pro místní rozvoj ČR, kterým je Centrum pro regionální rozvoj ČR. Tato agentura se snaží prostřednictvím svých možností pomáhat jednotlivým konečným příjemcům od podávání žádosti až po její udržitelnost. Také kontroluje jednotlivé výdaje, které byly vynaloženy v rámci projektu, popř. navrhuje krácení finančních prostředků.

2. Cíl práce

Cíl práce je stanoven jako návrh koncepčního řešení pro oblast implementace Integrovaného operačního programu v rámci prioritní oblasti 5. 2. b), která je zaměřena na zlepšení prostředí v problémových sídlištích.

Obecný cíl práce je zaměřen na regionální politiku v rámci Evropské unie. Specifickým cílem je analyzovat úroveň čerpání finančních prostředků v Integrovaném operačním programu v rámci Integrovaného plánu rozvoje města a pomocí pohovorů a dotazníkového šetření definovat největší problémy, které zatěžují žadatele resp. konečné příjemce při podání žádosti o dotaci, při realizaci projektu a v době udržitelnosti projektu a navrhnout možná zjednodušující opatření.

V této diplomové práci bude zodpovězena hlavní výzkumná otázka, která zní: „Co musí žadatel podstoupit při podávání žádosti o dotaci a realizaci projektu?“.

První dílčí výzkumná otázka zní: „Jaké jsou největší problémy resp. slabé stránky v rámci procesu realizace projektu?“.

Druhá dílčí výzkumná otázka byla stanovena: „Lze zjednodušit čerpání finančních prostředků?“

V rámci praktické části je nutné na základě kvantitativního šetření formou dotazníků definovat nejčastější chyby a problémy, které zatěžovaly žadatele resp. konečné příjemce při procesu od podávání žádosti o dotaci až po udržitelnost projektu. V této části vycházím z hypotézy, že největším problémem při čerpání finančních prostředků z EU je nedostatečná informovanost subjektů, neporozumění metodickým dokumentům, chyby při zadávání výběrových řízení. V této části budou navržena možná zjednodušující opatření, které by mohly vést ke zvýšení efektivity a alokace veřejných prostředků.

3. Metodika práce

Metodický postup zahrnuje deskripci a analýzu výchozího stavu v Integrovaném operačním programu pro prioritní intervenci 5.2, která je zaměřena na zlepšení prostředí v problémových sídlištích v regionu NUTS II Severozápad, tzn. v Ústeckém a Karlovarském kraji. V teoretické části je použita metoda analytická, která je zaměřena na poznávání, získávání a zpracovávání údajů a faktů, které vedou k lepší orientaci v regionální politice a Integrovaném plánu rozvoje města. V rámci metodiky je nutné se zabývat studiem odborné literatury, která se zaměřuje na danou problematiku. V rámci tohoto regionu je porovnáván počet podaných žádostí a úroveň čerpání finančních prostředků v jednotlivých městech, která byla vybrána a splnila podmínky pro Integrovaný plán rozvoje města. Jak bylo zjištěno, úroveň čerpání v jednotlivých městech je velmi rozdílná. V praktické části v rámci pohovoru budou zjištěny nejčastější problémy, které zatěžují konečné příjemce o dotaci. Poté bude provedena kvantitativní metoda na základě vlastního empirického šetření formou dotazníků. Jednotlivým účastníkům budou zaslány dotazníky, které budou zaměřeny na problémy, se kterými se žadatelé v rámci procesu získání dotace setkali. Dále bude metodou syntézy zpracován výsledek šetření, kde bude potvrzena hypotéza, zda největším problémem při čerpání finančních prostředků z EU je nedostatečná informovanost subjektů, neporozumění metodickým dokumentům, chyby při zadávání výběrových řízení. Dále bude zodpovězena hlavní výzkumná otázka, co musí žadatel podstoupit od podávání žádosti o dotaci až po její udržitelnost a dílčí výzkumná otázka, zda je možné zjednodušit čerpání finančních prostředků, což by mohlo vést k vyšší efektivitě při alokaci finančních prostředků. V závěru je aplikována metoda interpretace.

4. Teoretická východiska

4.1 Regionální politika

Pojetí regionální politiky se vyvíjí již řadu let. Velmi obecně můžeme regionální politiku definovat jako „soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů.“¹ Změny v pojetí regionální politiky se odrážejí v řadě definic, z nichž žádná nebyla obecně akceptována. Znamé definice jsou zachyceny v následujícím výčtu:

- „Regionální politika představuje všechny veřejné intervence, které vedou ke zlepšování geografického rozdělení ekonomických činností, resp. které se pokoušejí napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů – ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů“²
- „Je to součást státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Zahrnuje opatření napomáhající na jedné straně růstu stupně ekonomické aktivity na území, kde je vysoká nezaměstnanost a malá naděje na přirozený ekonomický růst, a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit na územích s nadměrným růstem“³
- „Regionální politika je součástí hospodářské politiky, což představuje činnost státu zaměřenou na ovlivňování vývoje veřejných věcí bez ohledu na to, kdo ji uskutečňuje. Lze tudíž konstatovat, že hospodářská politika představuje specifické aktivity, které řeší meziregionální nerovnováhu a

¹ ŽÁK, Milan a kolektiv autorů. *Velká ekonomická encyklopedie*. Praha: Linde, 1999. ISBN 80-7201-172-3. s. 598

² STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 13 převzato VANHOVE, N., KLAASSEN, L., H: *Regional Policy: A European Approach*. Avenburg, Bookfield 1987.

³ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 13 převzato GOODALL, B.: *Dictionary of Human Geography*. London, Penguin Group 1987.

disproporce uvnitř regionu. Regionální politika je tedy cílevědomá činnost působení státní správy a samosprávy (na úrovni centrální, regionální a lokální) na dynamiku a strukturu rozvoje regionů a na změny v podmínkách a struktuře prostorového uspořádání národního hospodářství. Je součástí makroekonomické hospodářské politiky státu a realizuje se v úzké součinnosti s odvětvovými politikami – strukturální a urbanistickou“⁴

Abychom mohli lépe pochopit regionální politiku, je nutné definovat pojem region. Region můžeme definovat, jako region, který „*může být subnárodním celkem – část jednoho státu nebo jednoho národního hospodářství oddělená od ostatních oblastí formálními hranicemi a obvykle s nimi spojená ekonomickými bariérami*“⁵ nebo „*Region je území s definovanými prvky, v němž existuje specifická funkční a související infrastruktura a prosazuje se společný zájem na rozvoji regionu a na zlepšení blahobytu občanů*“⁶

Regiony vznikají regionalizací, což je proces směřující k vymezení regionů. Regionalizace je součástí geografických věd. Nejčastěji vznikají tzv. administrativní regiony, které „*jsou vymezovány pro výkon veřejné správy a to s sebou nese požadavek podobné velikosti. Proto jde o regiony umělé, mnohdy neodpovídající skutečným procesům a vztahům probíhajícím v území. Okresy, kraje, regiony soudržnosti – na všech úrovních jde o administrativní (statisticky účelové) členění s různou mírou odlišnosti od přirozených regionů*“.⁷

Pro potřeby regionální politiky je nutné definovat regionální rozvoj, který v nejužším pojetí znamená pouze ekonomický rozvoj určitého územního celku. „*Z praktického úhlu pohledu*

⁴ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 13 převzato KERN, J.: *Teoretická a metodologická báze regionální politiky*. Ostrava, VŠB-TUO 1998.

⁵ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 20 převzato MAIER, G., TÖDTLING, F.: *Regionálna a urbanistická ekonomika I: teória llokalizácie priestorov a struktura*. Bratislava, Iura Edition 1998.

⁶ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 20 převzato SKOKAN, K.: *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava, Repronis 2003

⁷ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 21

regionální politiky jde o zavedení pojmu označující cílenou, strategicky zaměřenou a koordinovanou snahu místních aktérů, orientovanou na zlepšení místní, sociální, ekonomické a environmentální úrovně a celkové kvality života místních obyvatel.⁸ Nejznámějšími definicemi regionálního rozvoje jsou: „Regionální rozvoj je představován komplexem procesů probíhajících v složitém systému regionu. Pro ovlivňování a řízení těchto procesů je nezbytný systémový přístup“⁹. „Ministerstvo pro místní rozvoj má vlastní definici regionálního rozvoje. Rozumí jí růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel. V tomto ohledu jde o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů) a odstraňování, popř. zmírňování regionálních disparit.“¹⁰ nebo „Regionální ekonomický rozvoj je proces strategického partnerství veřejného a soukromého sektoru za účelem realizace iniciativ, jejichž výsledkem jsou investice a vznik nových (zachování stávajících) pracovních míst a postupný růst životní úrovně obyvatelstva v daném regionu. Tyto iniciativy musí být zaměřeny na vytváření podmínek pro podporu růstu produktivity a konkurenceschopnosti firem v soukromém sektoru.“¹¹

4.2 Regionální politika v EU

Regionální politika je také nazývána politikou hospodářské a sociální soudržnosti. Evropská unie se skládá z 27 členských států, které jsou velmi rozdílné. Z tohoto důvodu je také EU velmi heterogenní. Regionální politika má nezastupitelnou pozici mezi společnými politikami EU. Pomocí regionální politiky se EU snaží přesouvat finanční prostředky z bohatých zemí do

⁸ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 27

⁹ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 27 převzato SKOKAN, K.: *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava, Repronis 2004

¹⁰ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 27

¹¹ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 27

zemí chudších či méně rozvinutých. Cílem této politiky je snižování disparit mezi regiony v rámci celé EU a zvyšování kvality života jejich obyvatel.

Základním principem je prosazování principu solidarity a soudržnosti a to ke všem členům bez výjimky. Solidarita znamená podporu občanům a regionům, které jsou hospodářsky nebo sociálně znevýhodněné ve srovnání s průměrnou situací členských zemí. Toto znevýhodnění je způsobeno především zeměpisnou polohou, sociálními a hospodářskými změnami popř. tím, že v rámci regionu byl systém centrálního plánování. Dopadem pro takovéto oblasti bývá vyšší nezaměstnanost, nedostatečná infrastruktura, nekvalitní školy a sociální úpadek. Soudržnost představuje odrážení skutečnosti, že snižování rozdílů reprezentuje výhodu pro všechny zúčastněné.

Regionální politika by měla přispívat k plnění tzv. lisabonské agendy podpory růstu a zaměstnanosti a to především zvyšováním atraktivity zemí a regionů pro investice díky zajištění lepší dostupnosti, kvalitních služeb a ochrany přírodního potenciálu a dále podporou inovací, podnikání a znalostní ekonomiky díky rozvoji informačních a komunikačních technologií. Regionální politika se snaží o vytváření většího množství pracovních míst pomocí zvýšení přizpůsobivosti pracovní síly a zvýšení investic do lidského kapitálu.¹²

V EU členíme regionální politiku do 3 úrovní. První úroveň je tzv. **nadnárodní**, která je relativně nezávislá a prováděna přímo EU, nositeli je Evropská komise a další evropské instituce. Do druhé úrovně řadíme úroveň **národní**. V tomto případě se jedná o diferencovanou politiku, kterou provádějí jednotlivé členské země, a zároveň přejímají některá společná pravidla. Nositeli je vláda jednotlivých členských států, ministerstva a ostatní orgány státní správy. Třetí úroveň je **regionální**. Tato pozice je neustále posilována a existuje ve většině zemí. Nositeli jsou orgány územní samosprávy, podniky, podnikatelé a instituce.¹³

¹² Regionální politika. In *Evropa : Portál Evropské unie* [online]. [s.l.] : [s.n.], 26/05/2011 [cit. 2011-06-13]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/pol/reg/index_cs.htm>.

¹³ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 36

4.2.1 Vývoj regionální politiky v EU

„Politika soudržnosti prošla za dobu své existence významným vývojem. Z politiky zaměřené na podporu regionů postižených útlumem těžkého průmyslu a na zaostalé venkovské regiony bojující o finanční prostředky se vyvinula v jednu z nejdůležitějších politik EU, která má Evropě zajistit konkurenceschopnosti ve světě a pomoci čelit výzvám 21. století.“¹⁴

Vývoj politiky soudržnosti rozdělujeme do 6 období:

1. období 1958 – 1973: Toto období bylo význačné individualistickým přístupem bez koordinace na nadnárodní úrovni, kdy hlavní pozornost se soustřeďovala spíše na makroekonomické otázky, především odstraňování obchodních bariér. Evropské společenství tvořilo šest členských států: Belgie, Lucembursko, Nizozemí, Francie, Itálie, Německo. Mezi těmito státy existovala relativní konvergence na ekonomické úrovni a to snižovala nezbytnost společné regionální politiky.
2. období 1974 – 1985: Po přistoupení dalších 3 států v roce 1973, kterými byly Dánsko, Irsko a Velká Británie se zvýraznily rozdíly mezi jednotlivými regiony a tím došlo k prosazování společné regionální politiky. V roce 1975 došlo k vytvoření tzv. Evropského fondu regionálního rozvoje, který se stal základem regionální politiky.
3. období 1986 – 1993: V roce 1986 přistoupily Španělsko a Portugalsko. Byl zahájen proces jednotného vnitřního trhu schválením tzv. Aktu o jednotné Evropě. V tomto období existovalo střednědobé plánování regionálních programů, což vedlo ke snížení regionálních rozdílů.
4. období 1994 – 1999: Nejdůležitějšími dokumenty v tomto období byly Evropa 2000+ a Principy rozvojové politiky evropského prostoru. Tyto dokumenty měly zajistit dosažení dvou základních cílů, kterými byly: hospodářská a sociální soudržnost a dobudování vnitřního trhu. V roce 1995 přistoupilo Finsko a Švédsko.
5. období 2000 – 2006: V tomto období je nejdůležitější snaha o větší efektivnost využívání finančních prostředků. Byly stanoveny tři cíle strukturální politiky – podpora rozvoje zaostávajících regionů, podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací a podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání. V roce 2004 došlo

¹⁴ NOVÁK, Ondřej; FRIČOVÁ, Vítězslava. Regionální politika: Vznik a vývoj politiky. In *Euroskop.cz : Věcně o Evropě* [online]. [s.l.] : [s.n.], 2011 [cit. 2011-06-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8948/18033/clanek/regionalni-politika/>>.

k největšímu rozšíření EU, kdy do EU vstoupilo 10 nových členských států: Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovenská republika a Slovinsko.

6. období 2007 – 2013: jedná se o současné programovací období, které je významné především pro nové členské země. V roce 2007 se novými členy staly Rumunsko a Bulharsko.¹⁵

4.2.2 Principy regionální politiky

Regionální politiku EU upravuje několik zásadních principů, které jsou zakotveny v programové a právní úpravě.

Prvním principem je princip koncentrace, který vychází z potřeby soustředit finanční prostředky do regionů, které vykazují dlouhodobě nižší ekonomickou výkonnost a životní úroveň obyvatel, což znamená, že využívání strukturálních fondů je zaměřeno na regiony s největšími problémy. Zároveň přispívá ke sledování cílů a k zefektivnění využívání finančních prostředků.

Druhým principem je princip partnerství, jehož smyslem je potřeba úzké spolupráce příslušných orgánů státní správy, samosprávy a dalších orgánů. Tato spolupráce se musí odehrávat na úrovni horizontální, kdy spolupracují mezi sebou jednotlivé obce či města, tak na úrovni vertikální, což je např. spolupráce ministerstva s regiony či obcemi. Na základě tohoto principu se prokazuje orgánům EU, že na přípravě, realizaci i hodnocení jednotlivých programů se bude podílet nejen vláda, ale i ostatní regionální a lokální subjekty včetně zástupců univerzit a nevládního neziskového sektoru.

Třetí princip je princip programování, který vychází z předpokladu, že podpora pro zvýšení ekonomické, sociální úrovně a kvality života obyvatel je realizována prostřednictvím využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů v jednotlivých operačních

¹⁵ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. První. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 36

programech, které jsou zpracovány na střednědobé období na základě programových dokumentů. Tento princip vychází z potřeby koncepčního přístupu, který zajišťuje rozvoj jednotlivých regionů včetně programové koordinace.

Čtvrtý princip je princip adicionality neboli doplňkovosti. Tento princip vychází ze zásady, že finanční prostředky ze strukturálních fondů jsou pouze doplňkové investice. Finanční podpora je poskytována do jednotlivých sfér, které jsou prioritní jak pro EU, tak pro daný členský stát. Podpora z EU musí být doplněna stanoveným podílem zdrojů ze strany příjemce dotace, kterými mohou být podnikatelské subjekty, obce, kraje, neziskové organizace, stát. Z výše uvedeného vyplývá, že finanční prostředky ze strukturálních fondů nesmí nahrazovat, ale pouze doplňovat národní zdroje tak, aby jednotlivé operační programy mohly být realizovány ve větším rozsahu. V žádném případě nesmí dojít ke snížení výdajů ze státního rozpočtu do jednotlivých regionů.

Pátým principem je princip monitorování a vyhodnocování. Z tohoto principu vyplývá, že každý program musí projít kontrolou před zahájením realizace programu, poté následuje vyhodnocení přínosů a samozřejmě monitoring v období udržitelnosti programu. Monitorování a vyhodnocování je realizováno prostřednictvím monitorovacího systému, přičemž nejvyšší úroveň zajišťuje národní monitorovací výbor. Hodnocení programů musí být realizováno ve třech fázích. Kontrolu před zahájením realizace nazýváme ex-ante kontrolou. Cílem této kontroly je zjistit, zda jsou správně stanoveny jednotlivé cíle, zda je zajištěna efektivnost, upozornit na případné problémy, zda je správně nastavena kvantifikace jednotlivých cílů pro monitorování. Při této kontrole se posuzují dopady na klíčové indikátory, kterými je HDP, zaměstnanost, konkurenceschopnost a produktivita. V poslední fázi se hodnotí jednoznačnost a transparentnost navrženého systému především finančních toků a způsob legislativní úpravy implementačního systému. Druhou fází nazýváme interim hodnocení. Na základě tohoto hodnocení se zjišťuje, zda program probíhá v souladu se stanovenými cíli nebo zda v rámci realizace dochází ke změnám výchozích předpokladů. V rámci tohoto hodnocení je možné provést úpravy v operačních programech tak, aby došlo ke zvýšení kvality jejich realizace. Poslední fází je hodnocení ex-post, která se provádí přibližně po dvou letech od ukončení realizace programu. Při tomto monitorování se zjišťuje, zda bylo dosaženo plánovaných cílů a jaká byla efektivnost jednotlivých operačních programů

a jejich priorit. Výsledky tohoto hodnocení jsou následně použity při přípravě dalšího programovacího období. Hlavním cílem tohoto principu je zajištění efektivního využití finančních prostředků ze strukturálních fondů EU.¹⁶

Dalším principem je princip solidarity, který určuje, že hospodářsky vyspělejší státy se podílejí na financování méně rozvinutých zemí prostřednictvím příspěvků do společného rozpočtu. Tento princip vychází ze základních smluv o Evropském společenství a Evropské unii a je filozofickým základem evropské integrace.

Posledním principem je princip subsidiarity, který byl zaveden Maastrichtskou smlouvou. V rámci tohoto principu je vyjadřována nutnost realizace jednotlivých cílů na co nejnížší možné úrovni a zároveň řešení problémů na nejnížší kompetentní úrovni.¹⁷

4.2.3 Cíle regionální politiky

V současném programovacím období by mělo být na hospodářskou politiku a sociální soudržnost vyčleněno až 336,3 miliardy Eur. Pro toto období Evropská komise navrhla a odsouhlasila tři nové cíle, které by měly zabezpečit zjednodušení komplexního systému.

V prvním cíli nazývaným Cíl 1 - Konvergence jde o podporu rozvoje regionů na úrovni NUTS II ze strukturálních fondů, která je zaměřena na regiony s HDP na obyvatele nižším než 75% průměru EU. Tato pomoc je určena pro nejméně rozvinuté regiony členských států. Na tyto finanční prostředky mají nárok všechny regiony soudržnosti s výjimkou hlavního města Prahy. Podpora probíhá z fondů Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti. Dotace z Fondu soudržnosti jsou určeny pro členské státy s HDP na obyvatele nižším než 90% průměru EU. Finanční prostředky vyčleněné na tento cíl by měly dosahovat 78,5 % na regionální politiku.

¹⁶ BLAŽEK, Jiří. *Politika hospodářské a sociální soudržnosti - regionální politika EU* [online]. [cit. 2012-11-03]. Dostupné z: web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/socgeo/people/blazekraabe.doc

¹⁷ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. První. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 40

Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost se zabývá posílením konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů a zaměstnanosti předvídáním hospodářských a sociálních změn. Je zaměřen na regiony na úrovni NUTS I nebo NUTS II, které přesahují limitní ukazatele v rámci cíle 1 a tak nemohou být zařazeny pod cíl Konvergence. V České republice pod tento cíl spadá pouze hl. město Praha. Podpora je realizována prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu. V rámci alokace je vyčleněno 17,3 % finančních prostředků na regionální politiku.

Poslední Cíl 3 – Evropská územní spolupráce vychází z iniciativy INTERREG s podpora je zaměřena na přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráci regionů na úrovni NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic Tento cíl je financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj a v České republice pod něj spadají všechny regiony. Konkrétně jde o specifické problémy oblastí, které jsou rozděleny národními hranicemi. Alokace by měla činit přibližně 4,2 % finančních prostředků vyčleněných na politiku soudržnosti.¹⁸

Tabulka č. 1 ukazuje rozdělení finančních prostředků dle jednotlivých cílů pro strukturální fondy EU a ČR. Pro SF bylo v rámci celé EU vyčleněno 347 mld. €. Z těchto prostředků může ČR alokovat prostřednictvím jednotlivých operačních programů až 26,69 mld. €, což v přepočtu činí cca 752,7mld. Kč. Nejvíce finančních prostředků může využít prostřednictvím cíle Konvergence, který je zaměřen zejména na regionální politiku. V této oblasti může realizovat projekty, jež spadají do regionů NUTS II. V tomto cíli může vyčerpat 96,98% finančních prostředků, což činí cca 730 mld. Kč.

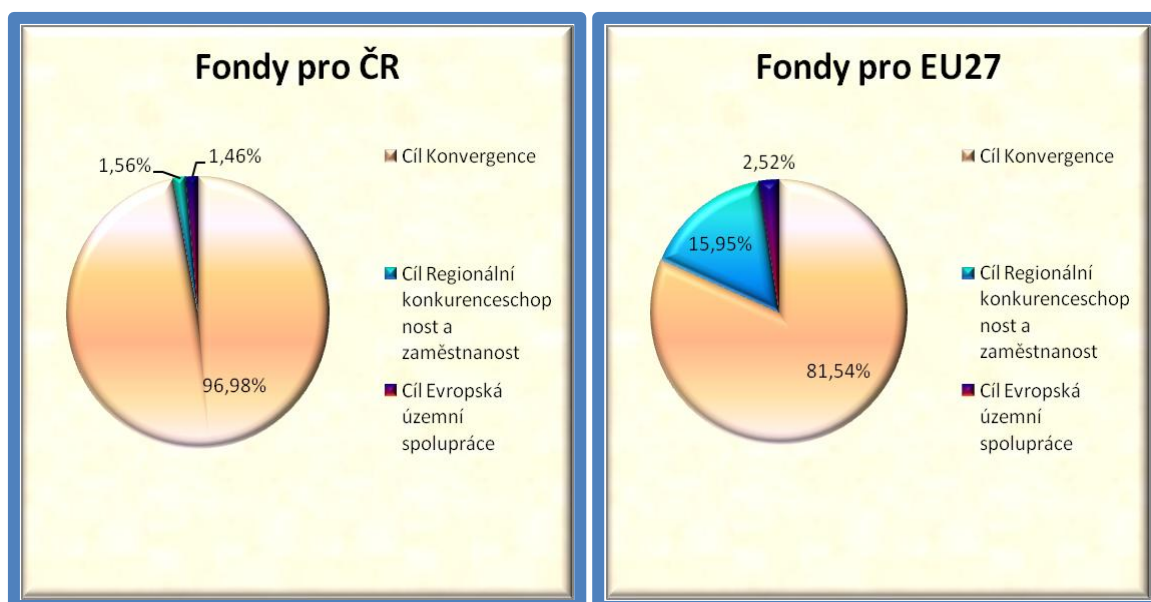
¹⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Ph.D., Ing. Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. Vyd. Praha 7 : GRADA Publishing, a.s., 2007. 280 s. ISBN 978-80247-2097-5. str.155

Tab. č. 1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007—2013:

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
	283 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98%
Konvergence				
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
Celkem	347 mld. €	100,00%	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100%

Zdroj: *Strukturální fondy : Regionální politika* [online]. 2008 [cit. 2011-06-19]. Fondy Evropské unie. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

Graf č. 1 – Rozdělení finančních prostředků dle jednotlivých cílů

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že největší objem finančních prostředků je možné čerpat z cíle Konvergence, který je právě zaměřen na regionální politiku dle jednotlivých regionů NUTS II.

4.2.4 Nástroje regionální politiky

Hlavními nástroji hospodářské politiky a sociální soudržnosti jsou Strukturální fondy. Tyto nástroje odrážejí princip solidarity uvnitř Evropské unie. Využívají se především k podpoře hospodářského růstu členských států, ke zvyšování vzdělanosti a snižování nerovností mezi obyvateli Evropské unie. Strukturální fondy jsou hlavní finanční nástroj ke snižování rozvojových rozdílů mezi regiony EU a jsou spravovány Evropskou komisí. Finanční příspěvky ze SF jsou nevratné, avšak na dotaci z EU není právní nárok. Strukturální fondy jsou financovány z rozpočtu Evropské unie, do kterého přispívají všechny členské státy, kdy bohatší státy přispívají více než chudší. Z celkového rozpočtu tvoří příspěvky do fondů 35%.

Pro současné programovací období může Česká republika čerpat finanční prostředky ze dvou strukturálních fondů.

Prvním je Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF). Tento fond vznikl v roce 1974 k financování strukturální pomoci prostřednictvím regionálních rozvojových programů, které budou zaměřeny na nejvíce postižené oblasti. Z hlediska objemu finančních prostředků je největším fondem. Z jeho zdrojů jsou financovány projekty, které spadají do Cíle 1, Cíle 2 i Cíle 3.

Druhým je Evropský sociální fond (ESF), který byl založen v roce 1960 a je hlavním nástrojem sociální politiky a svými prostředky zajišťuje realizování strategie zaměstnanosti EU. Jeho základním posláním je rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob, rovné příležitosti na trhu práce a zlepšování mobility pracovních sil v rámci EU.¹⁹

¹⁹ STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 41

Posledním fondem, ze kterého je možné financovat projekty je Fond soudržnosti, který nespadá do strukturálních fondů a vznikl v roce 1994. Lze z něj podporovat pouze rozvoj chudších států, nikoli regionů. Podpora je zaměřena členskými státy, jejichž HDP na obyvatele je menší než 90% průměru společenství. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí.²⁰

4.2.5 Etapy regionální politiky

Před programovacím obdobím na základě návrhu Evropské komise stanoví Rada EU a Evropský parlament rozpočet strukturálních fondů a pravidla jejich využívání. Poté Evropská komise ve spolupráci s členskými zeměmi navrhne rámcový strategický dokument pro politiku soudržnosti, který má zajistit sladění plánů členských států s prioritami EU tzv. „Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost“. V souladu s těmito zásadami každý členský stát vypracuje vlastní „národní strategický referenční rámec“. V tomto referenčním rámci jednotlivé země určují strategii členského státu a uvádí seznam operačních programů, které stát hodlá realizovat. Pokud nejsou vážnější připomínky, části referenčního rámce a každý z operačních programů jsou schváleny Evropskou komisí. Operační programy představují priority státu či regionů. V případě zemí a regionů, na něž se vztahuje cíl „Konvergence“, musí být 60 % výdajů přiděleno na priority vyplývající z lisabonské strategie EU (podpora růstu a zaměstnanosti). V případě zemí a regionů, na něž se vztahuje cíl „Konkurenceschopnost a zaměstnanost“ je to 75 % výdajů. Po schválení operačních programů Komisí je úkolem členského státu a jeho regionů zajistit provádění programů, tj. vybrat projekty z těch, které každým rokem vznikají, a zajistit jejich kontrolu a hodnocení. Veškerou tuto práci provádějí tzv. „řídící orgány“ fungující v rámci jednotlivých zemí či regionů (v ČR je to Ministerstvo pro místní rozvoj). Komise se zaváže k výdajům, aby členskému státu umožnila zahájení programů. Komise proplatí výdaje certifikované členským státem. Komise

²⁰ *Ec.europa.eu* [online]. 2008 [cit. 2011-06-19]. Regionální politika - Info regio. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/cf/index_cs.htm>.

se podílí na sledování operačních programů společně s členskými státy a obě strany po celé programové období 2007-2013 předkládají strategické zprávy.²¹

4.3 Regionální politika v ČR

Hlavní směry a cíle regionální politiky ČR se odvíjejí od Strategie udržitelného rozvoje ČR a z reformního přírůstového plánu definovaného ve Strategii hospodářského růstu ČR a v Národním programu reform. Tyto cíle jsou ve vzájemném působení s hlavními cíli resortních a krajských strategií a programů a v poslední řadě musí být sladěny s prioritami EU, které jsou stanoveny v hospodářské politice a sociální soudržnosti EU.

Základním dokumentem regionální politiky ČR na úrovni státu je Strategie regionálního rozvoje v gesci MMR ČR, která analyzuje stav regionálního rozvoje, charakterizuje silné a slabé stránky v rozvoji jednotlivých krajů a okresů, určuje strategické cíle regionálního rozvoje v ČR, vymezuje státem podporované regiony a obsahuje doporučení dotčeným ústředním správním úřadům a krajům pro zaměření rozvoje odvětví spadajících do jejich působnosti.

Ve strategii regionálního rozvoje ČR jsou definovány procesy, kterými chce ČR vytyčených cílů dosáhnout. Jsou to: mobilizace přírodního a kulturního potenciálu, šíření rozvojových inovací, využití komparativních výhod, prostorová soudržnost, rozvoj infrastruktury, diferencovaný rozvoj lidských zdrojů v regionech, přeshraniční a meziregionální spolupráce, zvýšení sociální soudržnosti regionů, stabilizace sídelní struktury regionů a revitalizace venkovského prostoru, kvalita a otevřenost veřejné správy v regionech, životní prostředí. Regionální politika je prováděna ve dvou rovinách. V první rovině se jedná o úroveň státu prostřednictvím ústředních orgánů státní správy a zvláštních státem zřízených institucí. Na druhé úrovni regionů se podílí územní samospráva tj. kraje a obce.²²

²¹ NOVÁK, Mgr. Ondřej; FRIČOVÁ, Mgr. Vítězslava. Regionální politika: Vznik a vývoj politiky. In *Euroskop.cz : Věcně o Evropě* [online]. [s.l.] : [s.n.], 2011 [cit. 2011-06-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8948/18033/clanek/regionalni-politika>>.

²² STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. první. Praha 8 : Portál s. r. o., 2009. 216 s ISBN 978-80-7367-588-2. s. 56

4.4 Operační programy

„Každá členská země si dojednává s Evropskou komisí operační programy (OP), které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy (ERDF, ESF, FS) a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech. Jsou to strategické dokumenty představujících průnik priorit politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a individuálních zájmů členských států.“²³

Operační programy jsou definovány v Národním strategickém referenčním rámci. V těchto dokumentech jsou podrobně popsány cíle a priority, kterých chce členská země v dané oblasti docílit. Podrobné rozpracování prioritních os do dílčích cílů je uvedeno v Národním rozvojovém plánu. V současném programovacím období existují čtyři prioritní osy, které vycházejí z jednotlivých strategických cílů.

Strategický cíl – Konkurenceschopná česká ekonomika se zaměřuje na posilování konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru tak, aby se česká ekonomika stala flexibilní, která bude schopná pružně reagovat na vnější podněty. Tento strategický cíl je naplňován prostřednictvím prioritní osy Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky, která zahrnuje intervence pro dokončení restrukturalizace české ekonomiky, podporuje systematický rozvoj podnikatelského prostředí a posiluje výzkumný, vývojový a inovační potenciál České republiky.

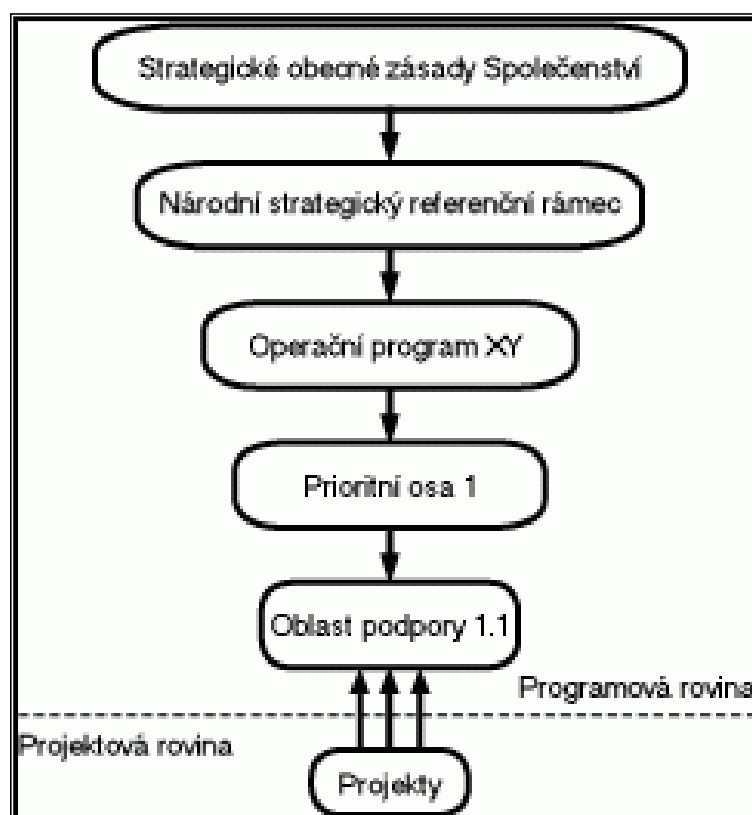
Prostřednictvím druhé prioritní osy Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti je naplňován Strategický cíl - Otevřená, flexibilní a soudržná společnost. Tento cíl je zaměřen především na kvalitu života obyvatel a zvyšování zaměstnanosti. Prioritní osa je zaměřena na celoživotní vzdělávání, zvyšování kvalifikace, podporuje opatření, která směřují k pružnému trhu práce s kvalifikovanou pracovní silou, usiluje o zachování principu rovných příležitostí pro všechny oblasti a ve správě veřejných záležitostí se snaží docílit efektivity na ústřední, regionální a místní úrovni prostřednictvím moderních metod řízení a moderních technologií.

²³ *Strukturální fondy : Informace o fondech* [online]. 2008 [cit. 2011-06-19]. Fondy Evropské unie. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

Třetím Strategickým cílem je Atraktivní prostředí, který se zaměřuje na kvalitní životní prostředí a dostupnost dopravních a komunikačních sítí. Tento cíl je realizován prostřednictvím třetí prioritní osy Životní prostředí a dostupnost. V rámci této prioritní osy jde především o komplexní systém stále péče o životní prostředí, zabraňování vzniku nových rizik a odstraňování starých ekologických zátěží.

Poslední prioritní osa Vyvážený a harmonický rozvoj území vychází ze Strategického cíle Vyvážený rozvoj území. Prostřednictvím této prioritní osy jsou realizovány aktivity na úrovni národní a regionální, pomocí kterých se zajišťuje koordinace rozvojových opatření prostřednictvím intervencí politiky soudržnosti a dalších rozvojových dokumentů s cílem dosáhnout vyváženého a harmonického rozvoje území.²⁴

Obr. č. 1 Zařazení operačních programů do strategických dokumentů

Zdroj: *Strukturální fondy: Informace o fondech* [online]. 2008 [cit. 2011-06-19]. Fondy Evropské unie. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

²⁴ MMR ČR. *NÁVRH NÁRODNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU ČESKÉ REPUBLIKY 2007 – 2013 leden* [online]. 2006 [cit. 2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=45fc8d6d-7007-4bc9-8f17-d172d12e2fa0>

V současné době ČR využívá 26 operačních programů, které můžeme rozdělit do čtyř oblastí. První oblast je tematická, která zahrnuje následující operační programy: OP Podnikání a inovace, OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný operační program a OP Technická pomoc.

Druhou oblastí je oblast regionální. Tyto operační programy byly vytvořeny s ohledem na tematické zaměření ostatních operačních programů a uplatňování principu subsidiarity a z toho odvozovaných kompetenčních předpokladů a dispozic, které souvisejí s rozvojem území. Do regionální oblasti řadíme sedm regionálních operačních programů, pro každý region soudržnosti jeden: ROP NUTS II Jihovýchod, ROP NUTS II Jihozápad, ROP NUTS II Moravskoslezsko, ROP NUTS II Severovýchod, ROP NUTS II Severozápad, ROP NUTS II Střední Čechy, ROP NUTS II Střední Morava.²⁵

Třetí oblast se týká pouze hlavního města Prahy. Jsou zde vymezeny dva operační programy OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita, které mají za úkol zvýšit konkurenceschopnost Prahy, zlepšit dopravní a telekomunikační služby, rozvíjet inovační potenciál města, zvýšit zaměstnanost a hospodářský růst.

Poslední oblast je nazývána Evropská územní spolupráce. V rámci příhraničních regionů je podporována přeshraniční spolupráce, mezinárodní spolupráce a nadnárodní spolupráce. Do této oblasti zahrnujeme tyto operační programy: OP Mezinárodní spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, OP přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko, INTERACT II, ESPON 2013²⁶

Jednotlivé operační programy se rozdělují do prioritních os, které dělí program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí intervence, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy a jednotlivých výzev podpořeny.

²⁵ MMR ČR. *NÁVRH NÁRODNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU ČESKÉ REPUBLIKY 2007 – 2013 leden* [online]. 2006 [cit. 2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=45fc8d6d-7007-4bc9-8f17-d172d12e2fa0>

²⁶ Kolektiv pracovníků MMR ČR, *Odbor evropských fondů. Abeceda fondů evropské unie 2007 – 2001*. Naviga 4,s.r.o. a Jakub Karman. ISBN: neobsahuje

4.5 Centrum pro regionální rozvoj ČR

Centrum pro regionální rozvoj České republiky bylo zřízeno jako příspěvková organizace zřizovací listinou Ministerstva pro místní rozvoj České republiky ze dne 20. prosince 1996 na základě rozhodnutí ministra č. 10 ze dne 20. prosince 1996. Tato organizace napomáhá a aktivně podporuje regionální politiku vlády České republiky. Informace a služby, které poskytuje, jsou určeny jak odborníkům, zástupcům státní správy a samosprávy, tak veřejnosti. Základním cílem všech činností Centra pro regionální rozvoj je pomoci úspěšně realizovat projekty schválené ke spolufinancování z prostředků Evropské unie, a tak zajistit maximální využití prostředků poskytnutých České republice z fondů Evropské unie. Jako implementační agentura se Centrum pro regionální rozvoj ČR podílela na realizaci předvstupní pomoci Evropské unie (programy PHARE, ISPA, Regionální rozvojový fond). V minulém programovacím období bylo Centrum pro regionální rozvoj ČR zprostředkujícím subjektem pro Společný regionální operační program, Jednotný programový dokument Praha Cíl 2, a Iniciativy Společenství, kterými byly Interreg IIIA, Interreg IIIB, Interreg IIIC.

V současném programovacím období Centrum pro regionální rozvoj vystupuje i nadále jako zprostředkující subjekt pro Integrovaný operační program a Operační program technická pomoc. Dále plní funkci kontrolora v Cíli3 – Evropská územní spolupráce, která obsahuje 5 operačních programů. Jedná se o OP Přeshraniční spolupráce (ČR – Bavorsko, ČR – Sasko, ČR – Polsko, ČR – Slovensko, ČR – Rakousko), OP Nadnárodní spolupráce Střední Evropa, OP Mezuregionální spolupráce, OP ESPON 2013 a OP INTERACT II

V rámci strukturálních fondů tato organizace zabezpečuje konzultační činnost, pořádání seminářů v jednotlivých regionech, pomoc při přípravě a realizaci výběrových řízení, průběžnou kontrolu a monitoring projektu, zajišťování podkladů pro alokaci plateb z Evropské unie.²⁷

Celá Česká republika je rozdělena dle klasifikace NUTS, která byla zavedena evropským statistickým úřadem tzv. EUROSTATEM, proto má Centrum pro regionální rozvoj ČR po celé republice 8 poboček, neboli regionálních pracovišť rozdělených dle

²⁷ PEKOVÁ, DIS., Irena . *Crr* [online]. 2011, 2.9.2011 [cit. 2011-10-26]. Centrum pro regionální rozvoj České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/o-nas/info-o-crr/>>.

regionů NUTS II. Pobočky zajišťují nezávislou administrativní kapacitu a kontrolu při využívání evropských prostředků a prostředků ze státního rozpočtu.

Obr. č. 2 Rozdělení dle klasifikace NUTS

Oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky

Zdroj: Český statistický úřad [online]. Praha 10 : 2007, 2007 [cit. 2011-09-14]. Oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky. Dostupné z WWW:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/oblasti_%28nuts_2%29_a_kraje_%28nuts_3%29_ceske_republiky

Tato klasifikace NUTS neboli Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS, vznikla v roce 2000 a nahradila platný číselník krajů a okresů. Hlavním důvodem pro zavedení společné evropské klasifikace byla snaha získávání zejména ekonomických informací o území na srovnatelné bázi. Nařízení 1059/2003 nastavuje závazné limity charakteru územních statistických jednotek, jejichž zabezpečením se vytvářejí základní předpoklady pro objektivní vyhodnocení a srovnání různých evropských regionů. Na základě jednotně pojaté klasifikace je možno i jednotným způsobem pracovat se statistickými daty všech členských států. Klasifikace CZ-NUTS je určena především pro statistické účely, dále pro potřeby analytické a pro potřeby poskytování údajů ve vztahu k EU, zejména pro úkoly spojené s čerpáním prostředků ze strukturálních fondů EU.

Nejvyšší hierarchickou úroveň má NUTS 0, kam řadíme celé státy. Územní jednotka velkých oblastí je NUTS 1, což znamená makroregionální úroveň. Větší význam má pouze pro spolkové a historické země. ČR je na této úrovni jednotkou. Další územní jednotkou jsou regiony soudržnosti NUTS 2, kam řadíme sdružené kraje. Tato jednotka sdružuje vždy jeden či více krajů. Toto rozdělení odpovídá střední úrovni administrativního členění zemí EU. V ČR existuje 8 regionů soudržnosti, kterými jsou: NUTS 2 Praha - je tvořen územím hl. m. Prahy, NUTS 2 Střední Čechy - je tvořen územím Středočeského kraje, NUTS 2 Jihozápad - je tvořen územím krajů Jihočeského a Plzeňského, NUTS 2 Severozápad - je tvořen územím krajů Karlovarského a Ústeckého, NUTS 2 Severovýchod - je tvořen územím krajů Libereckého, Pardubického a Královéhradeckého, NUTS 2 Jihovýchod - je tvořen územím krajů Vysočina a Jihomoravského, NUTS 2 Střední Morava - je tvořen územím krajů Olomouckého a Zlínského, NUTS 2 Moravskoslezsko - je tvořen územím kraje Moravskoslezského. Samotné kraje vymezujeme územní jednotkou NUTS 3. Tato jednotka odpovídá nižšímu článku administrativního členění. Okresy patří do územní jednotky NUTS 4, která není vymezena ve všech zemích EU a v poslední řadě obce vymezujeme územní jednotkou NUTS 5.²⁸

4.6 Integrovaný operační program

„Integrovaný operační program (IOP) je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj, rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik. Společným cílem těchto tematických oblastí je posílení veřejné správy, veřejných a navazujících služeb (dále jen veřejné služby) na území ČR s cílem zvýšit kvalitu života obyvatel a atraktivitu ČR pro investory. Vymezení konkrétních aktivit IOP je podloženo koncepčními strategickými materiály v daných oblastech

²⁸ Český statistický úřad [online]. Praha 10 : 2007, 2007 [cit. 2011-09-14]. Vymezení územních jednotek NUTS v ČR pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby EU. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/oblasti_%28nuts_2%29_a_kraje_%28nuts_3%29_ceske_republiky

(národní koncepce).²⁹ IOP vychází z potřeby zaměřit se na vyvážený rozvoj území a jejich regionů, snižovat existující disparity a stimulovat rozvojový potenciál regionů.³⁰

IOP má za úkol realizovat několik cílů, které vycházejí z globálního cíle a jednotlivých strategických cílů Národního rozvojového plánu. Cíle jsou zaměřeny na posílení konkurenceschopnosti regionů České republiky, podporu vyváženého, harmonického a udržitelného rozvoje regionů, rozvíjení a využití potenciálu regionů, využití integrovaného přístupu k územní soudržnosti, rozvoj vybraných měst a jejich spádových oblastí a regeneraci panelových sídlišť.

IOP je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj, kdy Evropská unie na něj vyčlenila 1,582 miliard EUR a státní rozpočet České republiky se podílí dalšími více než 279 miliony EUR. Procentní podíl mezi těmito zdroji je maximálně 85% EU celkových způsobilých výdajů projektu a minimálně 15% národních zdrojů. IOP se skládá ze šesti prioritních os, které se dále člení na jednotlivé oblasti intervence, viz příloha č. 1.

Řízení a monitoring tohoto programu se uskutečňuje v několika rovinách. Jsou do něj začleněny následující subjekty: Řídicí orgán IOP, Zprostředkující subjekt, Monitorovací výbor, Platební a certifikační orgán a Auditní orgán.

Řídicím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj, které má celkovou odpovědnost za realizaci programu. Tento orgán deleguje část svých činností na Zprostředkující subjekty. Mezi základní úkoly Řídicího orgánu patří příprava a projednání OP a jeho předložení Evropské komisi, zavedení systému pro shromažďování údajů nezbytných pro finanční řízení, monitorování, ověřování, audit a hodnocení programu, vypracování výroční a závěrečné zprávy o provádění pomoci ze SF a po jejím schválení Monitorovacím výborem její předložení Evropské komisi, vydávání Rozhodnutí o financování projektu, zajišťování nápravných opatření v případě vzniklých nedostatků.

²⁹ *Strukturální fondy : Integrovaný operační program* [online]. 2008 [cit. 2011-06-19]. Fondy Evropské unie. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/iop>>.

³⁰ MMR ČR. *NÁVRH NÁRODNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU ČESKÉ REPUBLIKY 2007 – 2013 leden* [online]. 2006 [cit. 2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=45fc8d6d-7007-4bc9-8f17-d172d12e2fa0>

V rámci IOP existuje několik zprostředkujících subjektů pro jednotlivé oblasti intervence. Těmito subjekty je Centrum pro regionální rozvoj (CRR), Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo kultury a Ministerstvo vnitra. Zprostředkující subjekty jsou odpovědné za zajištění nezbytného informačního servisu pro žadatele, organizování výzev k předkládání projektů, přijímání žádostí o podporu, posouzení přijatelnosti a formálních náležitostí předkládaných žádostí, organizace a spolupráce při jejich vyhodnocení, kontrola postupu realizace jednotlivých projektů, přezkoumání předložených žádostí o platbu příjemci podpory.

Monitorovací výbor je odpovědný za sledování poskytované pomoci. Hlavním cílem Monitorovacího výboru je zajistit účinnost a kvalitu při efektivním využití veřejných prostředků. K jeho úkolům a pravomocem patří schválení Výběrových kritérií IOP pro financovaných operací, hodnocení pokroku v dosahování konkrétních cílů operačního programu, schvalování výroční a závěrečné zprávy IOP před jejich zasláním Evropské komisi, navrzení přezkoumání a revize programu za účelem dosažení cílů Evropských fondů nebo zlepšení jeho řízení, včetně finančního řízení, posuzování a schvalování veškerých návrhů na změnu obsahu rozhodnutí Evropské komise o příspěvku fondů.

Platební a certifikační orgán (PCO) je centrální orgán, který zajišťuje tok prostředků z fondů EU do České republiky. Výkonem funkce byl pověřen odbor Národního fondu Ministerstva financí. Národního fondu Ministerstva financí ČR. Koneční příjemci s Platebním a certifikačním orgánem přímo nekomunikují, platby dostávají prostřednictvím Zprostředkujících subjektů, příp. Řídícího orgánu přímo ze státního rozpočtu, který projekty předfinancovává. Teprve poté požádá PCO Evropskou komisi o převedení prostředků z rozpočtu EU na svůj účet a tyto prostředky jsou následně převedeny do příslušné rozpočtové kapitoly Řídícího orgánu. PCO spravuje prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na účtech ČNB, vypracovává a předkládá žádosti o průběžné platby a závěrečné platby Evropské komisi pro všechny programy na základě výkazů výdajů předložených řídicími orgány, přijímá platby z Evropské komise, převádí prostředky SF a FS na příjmové účty jednotlivých kapitol státního rozpočtu, provádí kontroly na místě, zajišťuje návrat nevyužitých finančních prostředků Evropské komisi.

Výkonem funkce auditního orgánu bylo pověřeno Ministerstvo financí, odbor Auditní orgán - Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu. CHJ, která metodicky řídí a koordinuje výkon celého systému finanční kontroly. Tento odbor zodpovídá za metodické řízení a koordinaci finanční kontroly ve veřejné správě. Mezi hlavní úkoly Auditního orgánu patří zajišťování auditu připravenosti řídicího a kontrolního systému programu, předkládání Evropské komisi zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů operačního programu, monitorování a odstraňování zjištěných nedostatků, zajišťování metodického vedení dalších auditních subjektů, které jsou zapojeny do auditů ve veřejné správě operačního programu. Dále také dohlíží na kvalitu auditů vykonávaných pověřenými auditními subjekty v působnosti auditního orgánu u OP spolufinancovaných z fondů EU, spolupracuje s Evropskou komisí při koordinaci plánů auditů a auditorských metod a vyměňuje si s ní výsledky z provedených auditů, zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za programy pro Vládu ČR.³¹

Vzhledem k tomu, že Integrovaný operační program je velice rozsáhlý, další část diplomové práce bude zaměřena na oblast intervence 5.2, která se týká zlepšení prostředí v problémových sídlištích.

4.6.1 Integrovaný plán rozvoje města

Integrovaný plán rozvoje města (IPRM) spadá do oblasti intervence 5.2. Tato oblast je zaměřena na prevenci sociálního úpadku, segregace a vzniku ghett vyloučených osob na sídlištích. Je realizována výhradě v rámci cíle Konvergence. Cílem aktivit jsou vybraná problémová sídliště větších měst nad 20 000 obyvatel, kde se hromadí sociálně ekonomické problémy.³² V případě IPRM se jedná o strategický přístup ke komplexnímu společenskému, hospodářskému, environmentálnímu a kulturnímu rozvoji upadající nebo rozvojové zóny. IPRM obsahuje soubor časově provázaných projektů, které jsou realizovány ve vybrané zóně města. Cílem IPRM je koordinace aktivit a soustředění zdrojů na řešení nejzávažnějších identifikovaných problémů a využití ekonomického a dalšího rozvojového potenciálu měst.

³¹ VRBA, Petr. *Fondy Evropské unie* [online]. 3. 12. 2008 [cit. 2011-10-26]. Strukturální fondy. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/Integrovaný-operacni-program/Rizeni-a-monitoring>>.

³² *Fondy Evropské unie* [online]. 2008 [cit. 2011-10-30]. Oblast intervence 5.2. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=6ee1c371-13a2-4024-a389-4a7973e0da5c>>.

Smyslem je koncentrovat finanční prostředky na územně vymezenou vybranou zónu města a zaměřit se na řešení problémů komplexním způsobem. Cílem je systémově podpořit obnovu prostředí problémových sídlišť a tím napomoci k prevenci či omezení sociálních rizik spjatých s vývojem tohoto segmentu bytového fondu a obytného prostředí. Globálním cílem této oblasti intervence je zvýšení kvality obyvatel v problémových sídlištích prostřednictvím revitalizace veřejných prostranství a regenerace bytových domů. Tyto projekty jsou realizovány v deprivované obytné zóně, která vykazuje alespoň tři z následujících kritérií: vysoká míra chudoby a vyloučení, vysoká míra dlouhodobě nezaměstnaných, neuspokojivý demografický vývoj, nízká úroveň vzdělávání, vysoká úroveň kriminality, nízká míra hospodářské aktivity, velký počet etnických skupin a příslušníků menšin, poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitosti. Důležitou prioritou je komplexní regenerace panelových sídlišť v oblasti sociální, ekonomické, urbanistické, architektonické a ekologické, to znamená přeměnu sídlišť na celky s cílem všestranného zlepšení obytného a životního prostředí. Podporovány jsou práce plánovací i realizační, které zahrnují úpravy a výstavbu dopravní a technické infrastruktury, protipovodňová opatření, úpravy veřejných prostranství, úpravy a zřizování dětských hřišť, parkových ploch a dalších veřejných rekreačních ploch a zeleně. Současně půjde i o rekonstrukce panelových bytových domů a snižování jejich energetické náročnosti.³³

Proces realizace IPRM je znázorněn v příloze č. 2. ŘO vyhlásí výzvu na předkládání projektů do IPRM pro jednotlivá města. Města, která splňují podmínky dle výzvy, předloží projekt IPRM ke schválení na ŘO. V případě, že projekt splňuje jednotlivá kritéria, ŘO schválí IPRM a uzavře Dohodu s městem. Poté ŘO a města vyhlásí výzvu na předkládání jednotlivých projektů do IPRM. Žadatelé předloží projektové žádosti na město. Po kontrole a hodnocení město vybere a schválí jednotlivé projekty. Dále jednotlivým žadatelům vystaví Potvrzení o výběru projektu. Žadatelé i s Potvrzením o výběru projektu předloží projektovou žádost na příslušnou pobočku CRR ČR. CRR ČR provede kontrolu přijatelnosti, formálních náležitostí a ex-ante kontrolu. V případě, že projekt splní veškeré požadavky kontroly, pobočka CRR ČR doporučí projekt k financování. Na základě doporučení k financování vydá ŘO Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

³³ MMR ČR. *NÁVRH NÁRODNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU ČESKÉ REPUBLIKY 2007 – 2013 leden* [online]. 2006 [cit. 2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=45fc8d6d-7007-4bc9-8f17-d172d12e2fa0>

Tato oblast intervence je rozdělena do tří aktivit, kde jsou rozdílné způsobilé výdaje, podporované aktivity i příjemci podpory. Způsobilé výdaje ve všech třech aktivitách musí splňovat podmínky hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. Dále musí být vynaloženy v souladu s cíli programu, realizace projektu nesmí být ukončena před vydáním prvního Rozhodnutí o poskytnutí dotace, musí být řádně doloženy účetními doklady a veškeré výdaje musí být prokazatelně zaplacený do předložení zjednodušené žádosti o platbu.

První aktivita je označována jako 5.2.a) – Revitalizace veřejných prostranství. Příjemci podpory mohou být pouze větší města. Podporovanými aktivitami v této části jsou: úpravy sídlištního prostoru, parkové úpravy včetně pořízení a obnovy městského mobiliáře, výstavba, rekonstrukce a sanace dopravní infrastruktury, výstavba, rekonstrukce a sanace technické infrastruktury, budování či modernizace nekomerčních volně přístupných rekreačních ploch, včetně úprav a zřizování dětských hřišť, vodních ploch a dalších ploch pro veřejné rekreační a sportovní využití. Z těchto aktivit se odvíjejí způsobilé výdaje, kterými jsou: projektová dokumentace k vydání povolení stavby max. do výše 5 % celkových způsobilých výdajů projektu, technický dozor investora a autorský dozor projektanta, nákup služeb nezbytně souvisejících s revitalizací veřejných prostranství, nákup pozemků nezbytně související s realizací projektu max. do 10 % celkových způsobilých výdajů projektu, stavební práce, parkové úpravy, pořízení a obnova městského mobiliáře, výdaje na povinnou publicitu vyplývající z Pravidel pro provádění informačních a propagačních opatření, daň z přidané hodnoty u neplátců DPH, daň z přidané hodnoty u plátců DPH, pokud nemají nárok na odpočet daně na vstupu. Počátečním datem způsobilosti výdajů je 1. 1. 2007. Tyto projekty jsou financovány z 85% EU a 15% vlastních zdrojů příjemce, tedy zdroje obce.

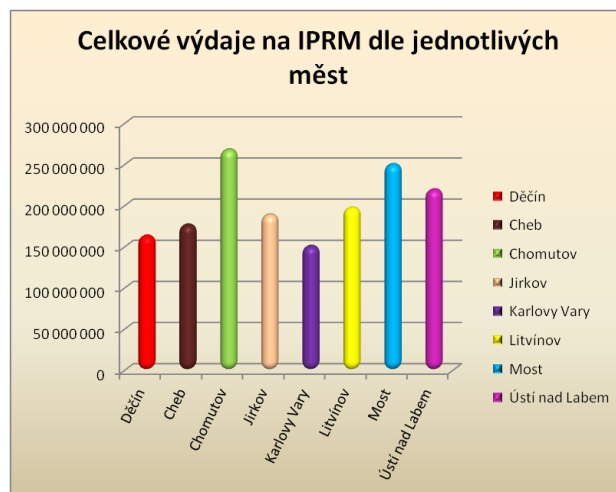
Druhá oblast je aktivita 5.2.b) – Regenerace bytových domů. Příjemci podpory jsou vlastníci bytových domů (obce, bytová družstva či obchodní společnosti, další právnické a fyzické osoby vlastníci bytový dům, nestátní neziskové organizace, společenství vlastníků jednotek). Zde jsou financovány akce na rekonstrukci a modernizaci bytových domů, které zahrnují zateplení obvodového pláště domu, zateplení vybraných vnitřních konstrukcí; práce na bytovém domě prováděné k odstranění statických poruch nosných konstrukcí a konstrukčních nebo funkčních vad konstrukce domu; sanace základů a hydroizolaci spodní stavby; rekonstrukce technického vybavení domů; výměnu či modernizaci lodžii, balkonů včetně zábradlí. Finanční podpora je poskytována na regeneraci společných částí bytových domů, která má charakter technického zhodnocení majetku, rekonstrukce či modernizace. Tuto

podporu nelze využít na provádění oprav či údržby. Počáteční datum způsobilosti je uvedeno na potvrzení o způsobilosti projektu, které vystavuje Centrum pro regionální rozvoj ČR pro kontrole přijatelnosti projektu. Je dobré si uvědomit, že před tímto datem nesmí být zahájeny stavební práce a ani nesmí být uzavřena smlouva s dodavatelem. V regionu NUTS II Severozápad je struktura financování 34% EU, 6% SR a 60% zdroje příjemce. Výjimkou je statutární město Ústí nad Labem, kde je vyšší finanční podpora z veřejných zdrojů. Zde je skladba financování 51% EU, 9% SR a 40% vlastní zdroje příjemce.

Třetí a poslední aktivitou je aktivita 5.2 c) – Pilotní projekty, které jsou zaměřeny na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením. Tyto akce jsou realizovány v aktivitě 5.2 a) nebo 5.2 b) a zároveň musí být propojeny s aktivitami sociálního začleňování v oblasti intervence 3.1 b) – Služby v oblasti sociální integrace nebo jsou propojeny s aktivitami řešenými v OP LZZ – oblast intervence 3.2, která je zaměřena na neinvestiční podporu romských lokalit. V rámci ČR byly schváleny pilotní projekty pro šest měst. V rámci regionu NUTS II Severozápad se jedná pouze o statutární město Most.

Celkové výdaje na IPRM v rámci IOP v regionu NUTS II Severozápad jsou 8 585 008 216,- Kč, z toho dotace prostřednictvím ERDF činí 4 824 462 894,- Kč. Celkové výdaje na IPRM v rámci jednotlivých měst jsou rozdílné, viz příloha č. 3. Následující grafy ukazují porovnání celkových výdajů jednotlivých měst v regionu NUTS II Severozápad na realizaci IPRM, nárok na dotaci z ERDF, stav čerpání ERDF k 01. 06. 2012 a počet podaných projektových žádostí.

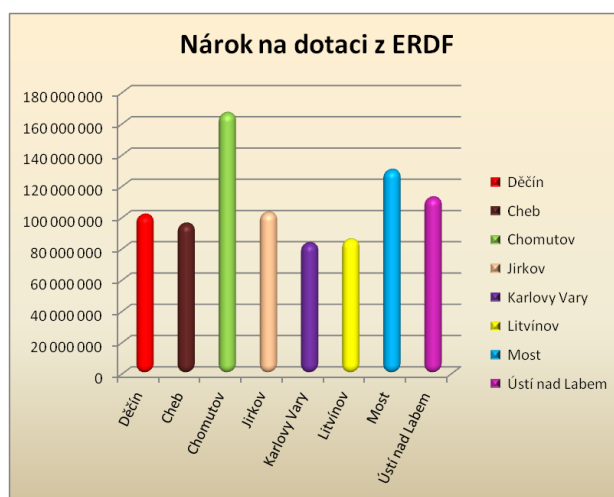
Graf č. 2 – Celkové výdaje na IPRM dle jednotlivých měst

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší objem finančních prostředků na IPRM má město Chomutov. Nejnižší objem finančních prostředků má město Karlovy Vary. Rozdíl těchto výdajů mezi prvním a posledním městem činí 117 271 800,- Kč.

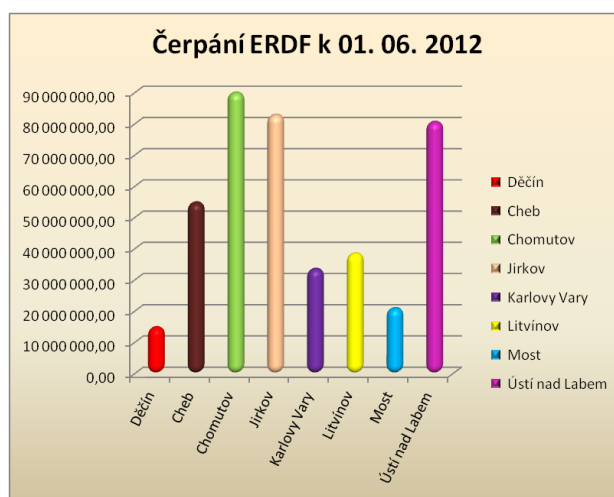
Graf č. 3 – Nárok na dotaci z ERDF dle jednotlivých měst

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší objem finančních prostředků z ERDF může získat město Chomutov. V rámci IPRM může získat dotaci z ERDF ve výši 166 458 548,- Kč. Nejnižší podíl může získat opět město Karlovy Vary a to pouze ve výši 83 190 363,- Kč.

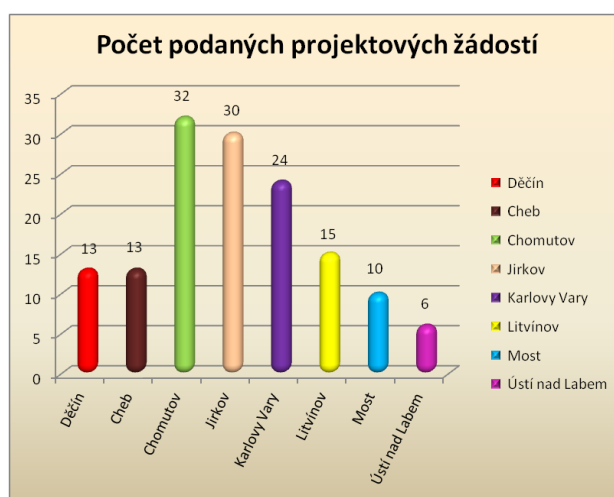
Graf č. 4 – Čerpání z ERDF dle jednotlivých měst k 01. 06. 2012

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4 znázorňuje stav čerpání resp., projekty, které byly doporučeny k financování ve finančním objemu z ERDF. Nejvíce úspěšné v čerpání je město Chomutov, za kterým následují města Jirkov, Ústí nad Labem, Cheb, Litvínov, Karlovy Vary, Most a nejméně úspěšné je město Děčín.

Graf č. 5 – Počet podaných projektových žádostí k 01. 06. 2012

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 5 znázorňuje počet podaných projektových žádostí k 01. 06. 2012. Nejvíce žádostí o dotaci podalo město Chomutov, dále následují města Jirkov, Karlovy Vary, Litvínov, Děčín a Cheb se stejným počtem žádostí, Most a poslední je Ústí nad Labem pouze se 6 žádostmi o dotaci.

4.7 Příprava projektu

Příprava projektu zahrnuje zpracování projektové žádosti v informačním systému Benefit7 a zajištění povinných příloh, které se musí předkládat spolu s benefitovou žádostí. Na samém počátku se žadatel musí rozhodnout, zda projekt bude vytvářet vlastními silami nebo uzavře smluvní vztah se zprostředkovatelskou agenturou, která mu zajistí veškeré podklady pro podání žádosti.

V této části je vhodné, aby si žadatel sám vytvořil projektový záměr, podle kterého může později postupovat při vyplňování žádosti v informačním systému Benefit7. Vzhledem

k tomu, že projektový záměr není povinnou přílohou při podávání žádosti o dotaci, může být zcela jednoduchý a postačí, pokud bude obsahovat pouze tyto údaje:

- a) Identifikační údaje – název žadatele, adresa, IČ, DIČ, telefonní číslo, e-mail, statutární zástupce
- b) Personální zajištění projektu – kde vymezí jednotlivé role účastníků ve fázi přípravy, realizace a udržitelnosti projektu
- c) Specifikace neboli upřesnění projektového záměru – zde je nutné uvést název projektu, místo realizace, cíle projektu, popis projektu a popis jednotlivých aktivit v projektu
- d) Harmonogram projektu – předpokládané data zahájení a ukončení projektu s rozdělením na jednotlivé fáze projektu jako je podání žádosti, realizace výběrového řízení, realizace stavby, ukončení projektu podání žádosti o platbu
- e) Odhad nákladů projektu – předpokladem pro celkové výdaje projektu je projektová dokumentace, která je povinnou přílohou při podání žádosti o dotaci. zde je vhodné již rozčlenit výdaje na způsobilé a nezpůsobilé, které jsou uvedeny v Příručce pro žadatele a příjemce a zároveň vyčíslit jednotlivé podíly financování, tzn., státní rozpočet, prostředky ze strukturálního fondu a vlastní zdroje žadatele
- f) Způsob financování projektu – vzhledem k tomu, že žádosti o platbu jsou propláceny ex-post, tzn., veškeré výdaje projektu musí být prokazatelně propláceny, žadatel je povinen zajistit si financování projektu ať už vlastními finančními prostředky nebo pomocí komerčních úvěrů
- g) Očekávané výstupy a dopady projektu – co bude výstupem projektu a jaký dopad bude mít
- h) Identifikace rizik – rizika v projektu lze rozčlenit na dvě skupiny, vnější riziko, které žádným způsobem nemůžeme ovlivnit a vnitřní riziko, které můžeme správnou přípravou projektu eliminovat
- i) Udržitelnost projektu – udržitelnost projektu je 5 let od jeho ukončení, zde je nutné nezapomenout, že v rámci udržitelnosti musí žadatel předkládat každý rok monitorovací zprávy o zajištění udržitelnosti projektu a hlásit veškeré změny, které v projektu nastanou

Při přípravě projektu je vhodné nejdříve zajistit povinné přílohy, které se musí předkládat spolu se žádostí o dotaci. Poté se zpracuje jednoduchý projektový záměr, který je využit při

zpracování elektronické žádosti. Po vyplnění žádosti v aplikaci Benefit7 a po jejím finálním uložení se žádost vytiskne a odevzdá spolu s přílohami na město k hodnocení. Řídící výbor a orgány města schválí projekt a vystaví potvrzení, že předkládaný projekt je v souladu s aktivitami a cíli schváleného IPRM. Potvrzení o výběru projektu žadatel přiloží k povinným přílohám k žádosti o dotaci. Po vrácení kompletní dokumentace městem žadateli, se žádost o dotaci předloží na Centrum pro regionální rozvoj ČR, kde bude probíhat další hodnocení projektu.

4.8 Hodnocení projektu

Hodnocení projektu po předložení na CRR ČR probíhá v několika fázích. Jedná se o posuzování projektové žádosti dle obecných kritérií přijatelnosti, specifických kritérií přijatelnosti, kontrolu formálních náležitostí, provedení ex-ante analýzy rizik projektu a při zjištění nedostatků či rizik jde o kontrolu ex-ante na místě.

V rámci obecných kritérií přijatelnosti se posuzuje, zda se žádost vztahuje na jednu oblast intervence, zda je projekt v souladu s cíli a aktivitami intervence, zda projekt odpovídá pokynům nastaveným v příslušné výzvě, zda je respektována maximální a minimální hranice způsobilých výdajů a povolené období, zda projekt nemá negativní dopad na žádnou z horizontálních priorit IOP a jestli žadatel splňuje definici příjemce u dané intervence a v příslušné výzvě.

Specifická kritéria přijatelnosti jsou zaměřena na způsobilé výdaje projektu, zda je projekt v souladu s pravidly veřejné podpory pro příslušnou intervenci, jestli jsou v projektu popsána všechna zadávací řízení a tyto zadávací řízení nevykazují rozpor s příslušnou legislativou, zda je projekt součástí IPRM, který schválil ŘO IOP a jestli rozpočet je jednoznačně strukturovaný a způsobilé výdaje v rozpočtu jsou reálné.

Pokud žadatel nesplní alespoň jedno kritérium přijatelnosti, je vyzván k doplnění. Takto může být žadatel vyzván pouze 2x, poté je žádost vyřazena z dalšího procesu hodnocení. Pokud splní všechna kritéria přijatelnosti, Centrum pro regionální rozvoj ČR mu vystaví potvrzení o způsobilosti projektu. Datum, které je uvedené na tomto potvrzení, je počáteční datum způsobilosti výdajů u projektu. Od tohoto data může žadatel uzavírat smlouvy s dodavateli.

Při kontrole formálních náležitostí se zjišťuje, zda žádost byla podána v předepsané formě, jestli verze elektronické i tištěné žádosti jsou dle kontrolního znaku shodné, zda je žádost podepsána statutárním zástupcem, jestli jsou v žádosti vyplněné všechny požadované údaje, zda jsou doloženy všechny povinné přílohy a ty jsou v požadované formě a zda povinné přílohy obsahově splňují příslušné náležitosti.

Pokud žadatel nesplní alespoň jedno kritérium formálních náležitostí je vyzván k doplnění. Takto může být vyzván pouze 2x. Poté je žádost vyřazena z dalšího procesu hodnocení.

Když jsou splněna kritéria přijatelnosti a formálních náležitostí projekt je zařazen do ex-ante analýzy rizik. Cílem této analýzy je posoudit z hlediska přijatelnosti, realizovatelnosti a udržitelnosti věcnou správnost a soulad údajů uvedených v žádosti. Pokud jsou v rámci ex-ante analýzy zjištěny rizika, které by mohly mít vliv na realizaci projektu je provedena ex-ante kontrola na místě.

Po ex-ante kontrole jsou projekty doporučovány k poskytnutí dotace, které schvaluje ŘO IOP. Poté žadatel obdrží Registraci akce a návrh Podmínek k Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Žadatel po zkontrolování uvedených údajů, zašle své vyjádření ke správnosti údajů CRR ČR. Následně obdrží Rozhodnutí o poskytnutí dotace včetně Podmínek k Rozhodnutí o poskytnutí dotace, které vydává pro jednotlivé projekty ŘO IOP a schvaluje svým podpisem ministr pro místní rozvoj.³⁴

4.9 Realizace projektu

Začátek realizace projektu si každý žadatel určuje sám. V rámci realizace je nutné připravit výběrové řízení na dodavatele. Vzhledem k tomu, že žadatel není veřejným zadavatelem, musí postupovat dle Závazných postupů pro zadávání zakázek spolufinancovaných ze zdrojů EU, nespádajících pod aplikaci zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, programovacím období 2007 – 2013. V těchto Závazných postupech jsou zakázky rozděleny do dvou kategorií na zakázky malého rozsahu a zakázky s vyšší hodnotou.

³⁴ Příručka pro žadatele a příjemce. In: *Fondy Evropské unie* [online]. 2012. vyd. [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/84af53e9-50d6-42ef-b6d3-a9ecbd56b1fb/4-1-Narodni-podpora-cestovniho-ruchu>

Tyto kategorie se dále člení do podkategorií dle svých finančních limitů. V rámci celého výběrového řízení konečný příjemce musí dodržovat zásadu rovného zacházení, nediskriminace a transparentnosti. V případě porušení některé z těchto zásad hrozí udělení sankce ze strany ŘO IOP, popř. neproplacení celé dotace, čímž se konečný příjemce o dotaci může dostat do velkých finančních problémů. Jednotlivé sankce jsou uvedeny v Podmínkách k rozhodnutí o poskytnutí dotace. Pro eliminaci porušení jednotlivých zásad poskytuje CRR ČR odborné konzultace k zadávacím řízením. V případě zakázek s vyšší hodnotou, je příjemce povinen předložit zadávací dokumentaci ke schválení CRR ČR a pozvat zástupce CRR ČR na jednání hodnotící komise, probíhá-li toto jednání před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Po otevření obálek a hodnocení jednotlivých nabídek, zadavatel vybere vítěznou nabídku a s vybraným uchazečem uzavře písemně smlouvu o dílo. Poté začne samotná realizace projektu/stavby. Pokud je projekt rozdělen na etapy, předkládá příjemce na CRR ČR etapovou monitorovací zprávu spolu se Žádostí o platbu.

Příjemce je povinen zajistit řádnou realizaci projektu, naplnit účel projektu, vést oddělené účetnictví v souladu s předpisy ČR, zajistit neustálou dostupnost dokladů, předkládat hlášení o pokroku, příp. monitorovací zprávy, naplnit účel a indikátory projektu, oznamovat případné změny v projektu, zajistit řádnou publicitu projektu.

5. Praktická část

5.1 Dotazníkové šetření

Na základě teoretické přípravy byl vypracován dotazník pro zjištění překážek, se kterými se setkávají jednotliví žadatelé o dotaci IPRM v aktivitě 5.2.b). Hlavní zásadou při konstrukci dotazníku byla jednoznačnost, srozumitelnost a konkrétnost jednotlivých otázek. Při tvorbě dotazníku byly upřednostněny uzavřené typy otázek, které vedou k relevantním, validním a reliabilním informacím. Dotazník byl vytvořen jako strukturovaný s 22 otázkami, které byly uzavřené s předem definovanými možnostmi odpovědí. Tyto typy otázek byly zvoleny proto, že dávají možnost srovnání a jsou výhodné pro zpracování. Dotazník byl vytvořen strukturovaně, kdy na začátku dotazníku byly kladeny otázky na přípravu projektu, dále realizace projektu a udržitelnost projektu. V závěrečné fázi dotazníkového šetření byla snaha zjistit, zda by projekty byly zrealizovány i bez dotace ze strukturálních fondů EU, zda po zkušenostech, které příjemci podpory mají s administrací projektu, by projekt podali opět a poslední otázka byla věnována věkové kategorii, která může úzce souviset s podáváním žádostí o dotaci. Výhodou dotazníkového průzkumu je, že respondent není negativně ovlivňován tazatelem a má dostatek času na promyšlení jednotlivých odpovědí a zároveň on-line dotazník je anonymní. V rámci šetření bylo získáno 90 on-line dotazníků. Záměrem tohoto dotazníkového šetření bylo prozkoumat, zda příprava a realizace jednotlivých projektů umožňuje zjednodušení celého procesu, které by měly vést k vyšší efektivitě při alokaci finančních prostředků. Dále by měly být potvrzeny či vyvráceny hypotézy zda, největším problémem při čerpání jednotlivých subjektů je nedostatečná informovanost žadatelů, nepochopení metodickým postupům a chyby při procesu výběrového řízení.

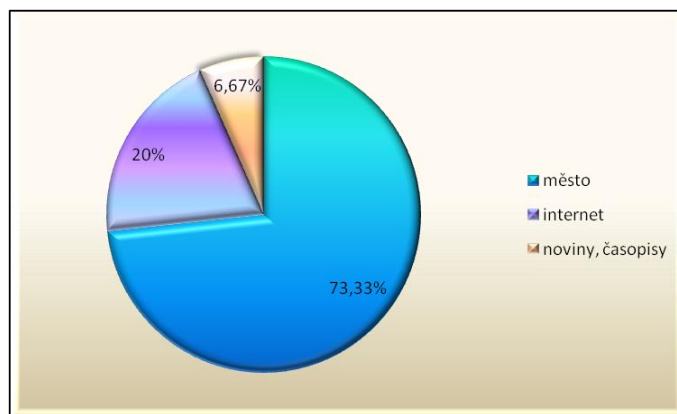
1. Jak jste se dozvěděli o možnosti čerpání z IOP IPRM?

Jednotliví respondenti měli u této otázky na výběr ze tří možností: město, internet a noviny a časopisy. 73,33% uvedlo, že se o možnosti čerpání dozvědělo prostřednictvím města, 20% respondentů se o této možnosti dozvěděli prostřednictvím internetu a pouze 6,67 % prostřednictvím médií tzn. novin a časopisů, viz graf č. 6.

Z jednotlivých odpovědí vyplývá, že město dostatečně informuje o možnosti čerpání z IOP IPRM potenciální žadatele. Více jak 50% žadatelů jsou starší 50-ti let. Vzhledem k této

věkové kategorii může být propagace a informace prostřednictvím internetu považovaná jako nedostačující. Za nedostatečné se v tomto případě jeví propagace IOP IPRM prostřednictvím médií. Zvýšení propagace zejména prostřednictvím lokálních médií by mohlo mít za následek větší počet jednotlivých uchazečů při podávání žádostí o dotace.

Graf č. 6

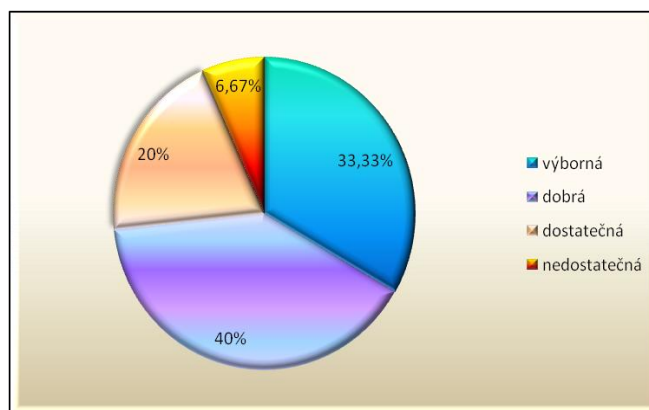
Zdroj: vlastní šetření

2. Ohodnoťte komunikaci a poskytování informací prostřednictvím města – manažera IPRM

Při druhé otázce jednotliví účastníci průzkumu hodnotili komunikaci a poskytování informací prostřednictvím města konkrétně manažera IPRM. V rámci dotazníkového šetření byly stanoveny čtyři odpovědi: výborná, dobrá, dostatečná, nedostatečná. Manažer IPRM komunikuje s potenciálními žadateli o dotaci, zajišťuje publicitu a informování veřejnosti, zodpovídá za harmonogram plnění IPRM, včetně plynulého předkládání projektů a zajišťuje koordinaci přípravy projektů se žadateli. V tomto případě 33,33% respondentů ohodnotilo komunikaci jako výbornou, 40% respondentů jako dobrou, 20% dostatečnou a pouze 6,67% jako nedostatečnou, viz graf č. 7. Z výše uvedeného vyplývá, že necelá třetina žadatelů není spokojena s komunikací prostřednictvím manažera IPRM. Z tohoto důvodu je nutné zvýšit a zlepšit komunikaci s potenciálními žadateli. Při přípravě projektu je interakce velice důležitá. Důležité je informovat veřejnost zejména prostřednictvím lokálních médií, popř. informačními tiskovinami vydávanými městem o možnosti čerpání, výběru zóny, v rámci které mohou žadatelé projekty předkládat a pořádání jednotlivých seminářů pro předkladatele

žádostí, kde budou informováni o možnostech čerpání a také o povinnostech, které mají při podávání žádostí a v rámci realizace projektu. Vzhledem k tomu, že CRR ČR poskytuje konzultace ke zpracování projektové žádosti, monitorovacím zprávám a výběrovým řízením, bylo by vhodné tyto semináře pořádat jak se zástupci města, tak se zástupci CRR ČR.

Graf č. 7

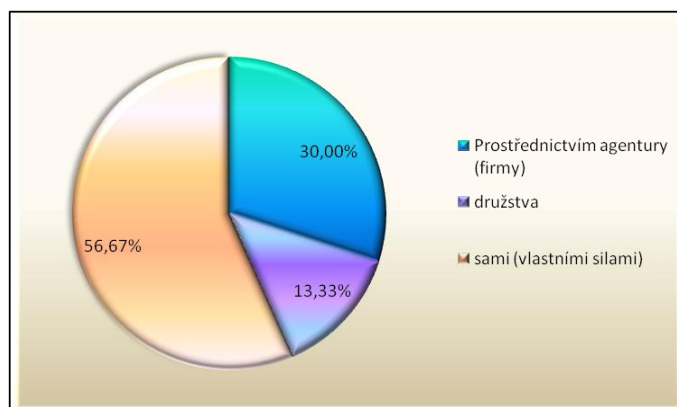

Zdroj: vlastní šetření

3. Projektovou žádost BENEFIT jste zpracovávali:

Třetí otázka byla zaměřena na způsob, jakým byla zpracována projektová žádost Benefit. V rámci dotazníkového šetření byly uvedeny tři odpovědi na tuto otázku: sami (vlastními silami), pomocí družstva, prostřednictvím agentury. 56,67% respondentů zpracovávalo projektovou žádost sami, vlastními silami. 13,33% dotázaných uvedlo, že žádost zpracovávalo družstvo, ať již jako konečný příjemce nebo v zastoupení za společenství vlastníků jednotek a 30% respondentů si nechalo zpracovat projektovou žádost prostřednictvím nějaké agentury, viz graf č. 8. Tím se zvyšují předpokládané náklady projektu o honorář za zpracování žádosti. Tyto náklady nejsou samozřejmě v rámci realizace zařazeny do způsobilých výdajů projektu, a tudíž na ně nemůže být poskytnuta dotace. To, že celá třetina respondentů se obrátila na agenturu i za cenu dodatečných nákladů může být opět dáno věkovou kategorií žadatelů.

Graf č. 8

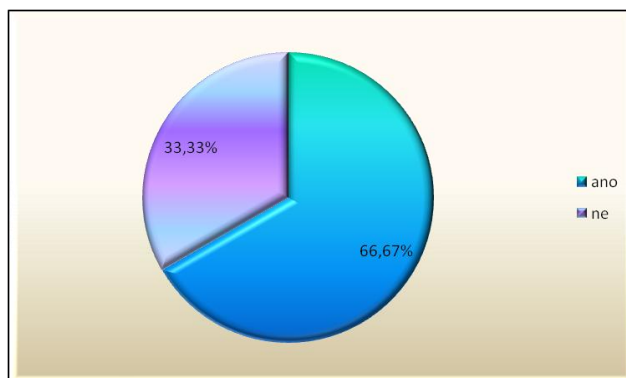

Zdroj: vlastní šetření

4. *Uvítali byste možnost podat projektovou žádost včetně další dokumentace pouze elektronicky?*

Další otázka byla zaměřena na možnost podávání žádostí o dotaci včetně další dokumentace pouze elektronicky. Respondenti měli na výběr ze dvou možností: ano, ne. Zde 66,67% respondentů uvedlo, že by tuto možnost uvítali. Pouze 33,33% s tímto záměrem nesouhlasilo, viz graf č. 9. V současné době se jeví elektronická komunikace jako efektivní. Lze si představit, že dokumenty a veškerá komunikace bude zasílána prostřednictvím datových schránek nebo emailem s elektronickým podpisem, popř. budou jednotlivé listiny nahrávány přímo do webové aplikace Benefit 7, kde budou přístupné jednotlivým zprostředkujícím subjektům a ŘO. Zároveň tyto dokumenty bude možné opět elektronicky vracet k dopracování, úpravě či opravě. Samozřejmě elektronická komunikace by musela být také v rámci zprostředkujících subjektů a ŘO. Díky této komunikaci by se jednotlivé lhůty v rámci administrace mohly efektivně zkrátit, čímž by došlo k urychlení čerpání finančních prostředků.

Graf č. 9

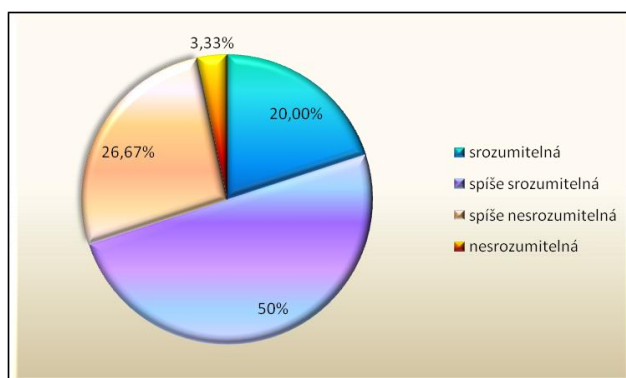

Zdroj: vlastní šetření

5. *Webová aplikace BENEFIT7 Vám připadá:*

Žadatel o dotaci vyplňuje projektovou žádost v aplikaci BENEFIT 7. V této otázce byla zjišťována srozumitelnost této webové aplikace pro potenciální příjemce podpory. Respondenti měli na výběr ze čtyř možností: srozumitelná, spíše srozumitelná, spíše nesrozumitelná, nesrozumitelná. Jak vyplnit projektovou žádost v aplikaci Benefit se dozvíme z přílohy č. 5 Příručky pro žadatele a příjemce. 20% respondentů považuje webovou aplikaci jako srozumitelnou, 50% respondentů uvedlo, že webová aplikace jim připadá spíše srozumitelná a 26,67% dotazovaných žadatelů považuje aplikaci za spíše nesrozumitelnou a pouze 3,33% uvedlo, že webová aplikace jim připadá nesrozumitelná. Z uvedeného vyplývá, že 70ti% žadatelů je webová aplikace srozumitelná, viz graf č. 10.

Graf č. 10

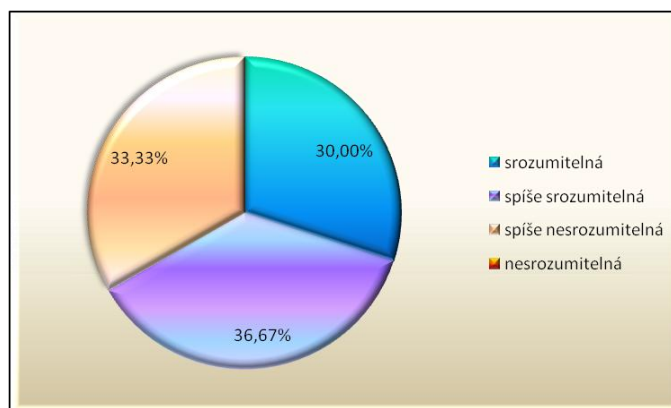

Zdroj: vlastní šetření

6. Ohodnořte, prosím, srozumitelnost Příručky pro žadatele a příjemce (PPŽP)

V další otázce jednotliví respondenti měli ohodnotit srozumitelnost Příručky pro žadatele a příjemce. Odpovědi na tuto otázku byly stanoveny: srozumitelná, spíše srozumitelná, spíše nesrozumitelná a nesrozumitelná. Příručka obsahuje podrobné informace a povinnosti žadatelů resp. konečných příjemců o dotaci pro přípravu, zpracování a realizaci IPRM a tedy jednotlivých projektů. Pro 30% dotázaných je PPŽP srozumitelná, pro 36,67% respondentů je PPŽP spíše srozumitelná a 33,33% účastníků průzkumu odpovědělo, že PPŽP je spíše nesrozumitelná, viz graf č. 11. Jako pozitivní můžeme vzít v úvahu, že ani jeden z respondentů se nevyjádřil, že by PPŽP byla pro něj zcela nesrozumitelná.

Graf č. 11

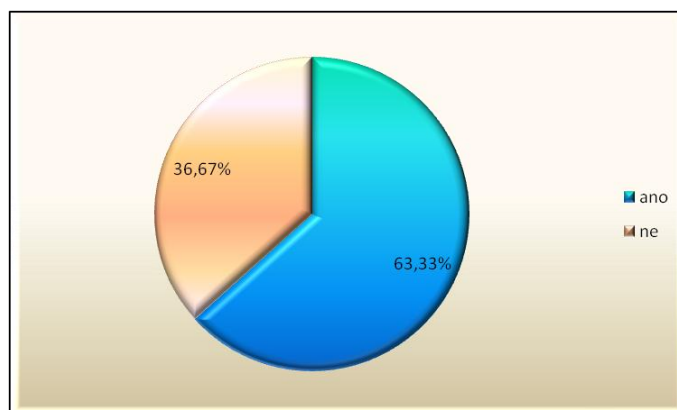
Zdroj: vlastní šetření

7. Ztěžovaly Vám změny v Příručce pro žadatele a příjemce přípravu a proces realizace projektu?

V roce 2009 byla vyhlášena kontinuální výzva k podávání žádostí o poskytnutí podpory. V tomto roce byla také vydána první verze Příručky pro žadatele a příjemce. V současné době je již v platnosti šesté aktualizované vydání tohoto dokumentu. Z tohoto důvodu byla do dotazníkového šetření zařazena otázka, zda změny v PPŽP ztěžovaly žadatelům přípravu a proces realizace projektu. Respondenti měli na výběr pouze dvě možnosti: ano, ne. Z grafu č. 12 vyplývá, že 63,33% respondentů uvedlo, že změny, které nastaly v PPŽP komplikovaly příjemcům podpory samotnou přípravu a proces realizace projektu. 36,67% dotázaných

změny v PPŽP nevadily a nezpůsobily žádné problémy v rámci přípravy a procesu realizace projektu. Z uvedeného vyplývá, že ve více případech změny komplikují a zatěžují žadatele o podporu. Je vhodné tyto změny v dokumentu eliminovat na minimum.

Graf č. 12

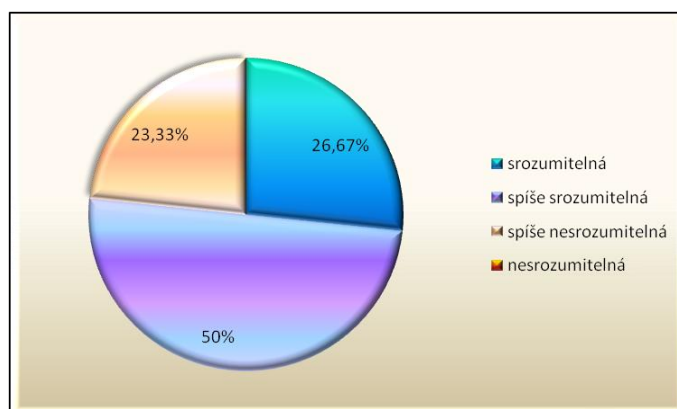

Zdroj: vlastní šetření

8. Jsou hodnotící kritéria přijatelnosti a formálních náležitostí popsány v Příručce pro žadatele a příjemce dostatečně srozumitelná?

Vzhledem k tomu, že projektová žádost musí projít hodnotícím procesem, který zahrnuje kritéria přijatelnosti a formálních náležitostí měl by se žadatel při přípravě projektu zaměřit na proces posuzování jednotlivých žádostí o dotaci. Z tohoto důvodu by měla být jednotlivá kritéria v PPŽP popsána srozumitelně a jednoznačně. Srozumitelnosti hodnotících kritérií se týkala tato otázka. Dotazovaní si mohli vybrat ze čtyř možností: srozumitelná, spíše srozumitelná, spíše nesrozumitelná a nesrozumitelná. Spokojenost vyjádřilo 26,67% respondentů, kteří odpověděli, že pro ně jsou hodnotící kritéria srozumitelná. Pro 50% dotázaných jsou hodnotící kritéria spíše srozumitelná a pro 23,33% respondentů jsou spíše nesrozumitelná, viz graf č. 13. Jako pozitivní může vyjádřit, že žádnému z dotázaných nejsou kritéria hodnocení zcela nesrozumitelná. Přesto by bylo vhodné, aby u jednotlivých kritérií bylo alespoň stručně popsáno, co vše zahrnuje jednotlivá oblast, popř. dle čeho se jednotlivé oblasti kontrolují. Žadatel by se pak mohl vyhnout chybám, kterých se v žádosti dopouští. Tím, že nebudou jednotliví žadatelé vyzýváni na doplnění žádosti v rámci kritérií přijatelnosti a formálních náležitostí se urychlí celá administrace projektu.

Graf č. 13

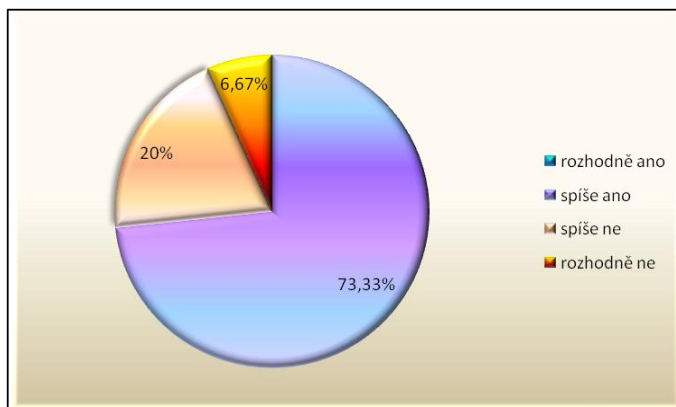

Zdroj: vlastní šetření

9. *Myslíte si, že délka hodnotícího procesu projektové žádosti do vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace je přiměřená?*

V této otázce se žadatelé měli vyjádřit, zda si myslí, že délka hodnocení projektové žádosti do vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace je přiměřená. Na výběr měli ze čtyř odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne. Z grafu č. 14 vyplývá, že 73,33% účastníků dotazníku si myslí, že harmonogram administrace projektu do vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace je spíše přiměřený, 20% dotázaných si myslí, že je spíše nepřiměřený a pouze 6,67% respondentů uvedlo, že si myslí, že je zcela nepřiměřený. Jako negativní můžeme uvést skutečnost, že ani jeden respondent se nevyjádřil, že si myslí, že lhůty jsou rozhodně přiměřené. Dle orientačního harmonogramu administrace projektů, který je uveden v PPŽP, je doba od podání projektové žádosti až po kompletaci Rozhodnutí s Podmínkami o poskytnutí dotace 112 pracovních dní. Samozřejmě pokud je žadatel vyzván k doplnění žádosti, běh jednotlivých lhůt se pozastavuje. Tím se administrace projektů ještě prodlouží. Bylo by vhodné jednotlivé lhůty efektivně zkrátit, popř. odstranit některé kroky administrace.

Graf č. 14

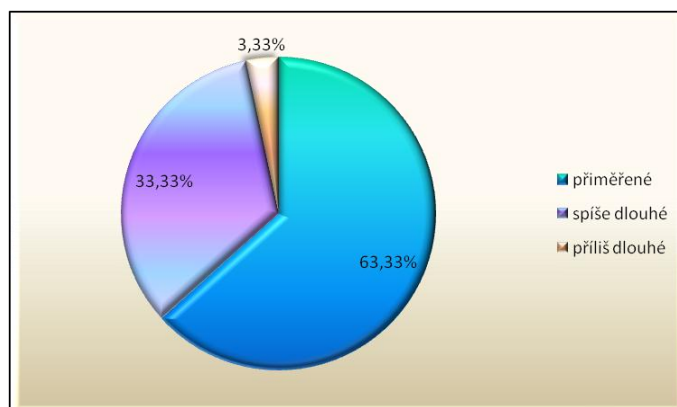

Zdroj: vlastní šetření

10. Lhůty, které jsou nastaveny pro kontrolu zjednodušené žádosti o platbu a monitorovací zprávy k proplacení finančních prostředků jsou:

Při dotazníkovém průzkumu bylo dále zjišťováno, zda lhůty, které jsou nastaveny pro kontrolu monitorovací zprávy a zjednodušené žádosti o platbu až po proplacení finančních prostředků na účet příjemce jsou přiměřené. Respondenti měli na výběr ze tří možností: přiměřené, spíše dlouhé, příliš dlouhé. Z grafu č. 15 vyplývá, že 63,33% je spokojena s těmito lhůtami, 33,33% dotázaných uvedlo, že si myslí, že jsou spíše dlouhé a pouze 3,33% dotázaných je nespokojeno s danými lhůtami. Dle orientačního harmonogramu, který je uveden v PPŽP tato lhůta činí max. 55 kalendářních dní. K této lhůtě musíme samozřejmě přičíst ještě 20 pracovních dní, ve které koneční příjemci zpracovávají Zjednodušenou žádost o platbu a monitorovací zprávu včetně jejích příloh. Vzhledem k tomu, že žadatelé jsou příjemci podpory, která se proplácí ex-post, tzn. po proplacení veškerých výdajů projektu, musí si na realizaci těchto projektů zajistit finanční úvěr. To se samozřejmě promítá do celkových nákladů projektu, kdy žadatelé jsou povinni platit úroky z těchto úvěrů. Úroky z úvěrů jsou nezpůsobilé výdaje a žadatelé si nemohou nárokovat jejich proplacení. I přes tyto vícenáklady jsou příjemci podpory většinou spokojeni s tím, jak jsou tyto lhůty nastaveny.

Graf č. 15

Zdroj: vlastní šetření

11. Ohodnořte, prosím, pravidla, která jsou nastavena pro vyplnění jednotlivých dokumentů (škála 1 = srozumitelná, bez problémů; 5 = zcela nesrozumitelná, velmi obtížná)

V rámci této otázky respondenti hodnotili jednotlivá pravidla, která jsou nastavena pro vyplnění projektové žádosti, monitorovací zprávy a zjednodušené žádosti o platbu. Pro hodnocení jednotlivých dokumentů byla nastavena škála od 1 do 5, kdy 1 = srozumitelná, 5 = zcela nesrozumitelná, velmi obtížná.

U projektové žádosti 26, 67% dotázaných ohodnotilo bodem 1, 30% respondentů ohodnotilo pravidla bodem 2, bod 3 přiřadilo 33,33% dotázaných a 10% se vyjádřilo pro bod 4, viz graf č. 16. V této části, můžeme vzít pozitivní fakt, že žádný respondent se nevyjádřil zcela negativně, tedy bodem 5, což by znamenalo, že pravidla by byla zcela nesrozumitelná a velmi obtížná.

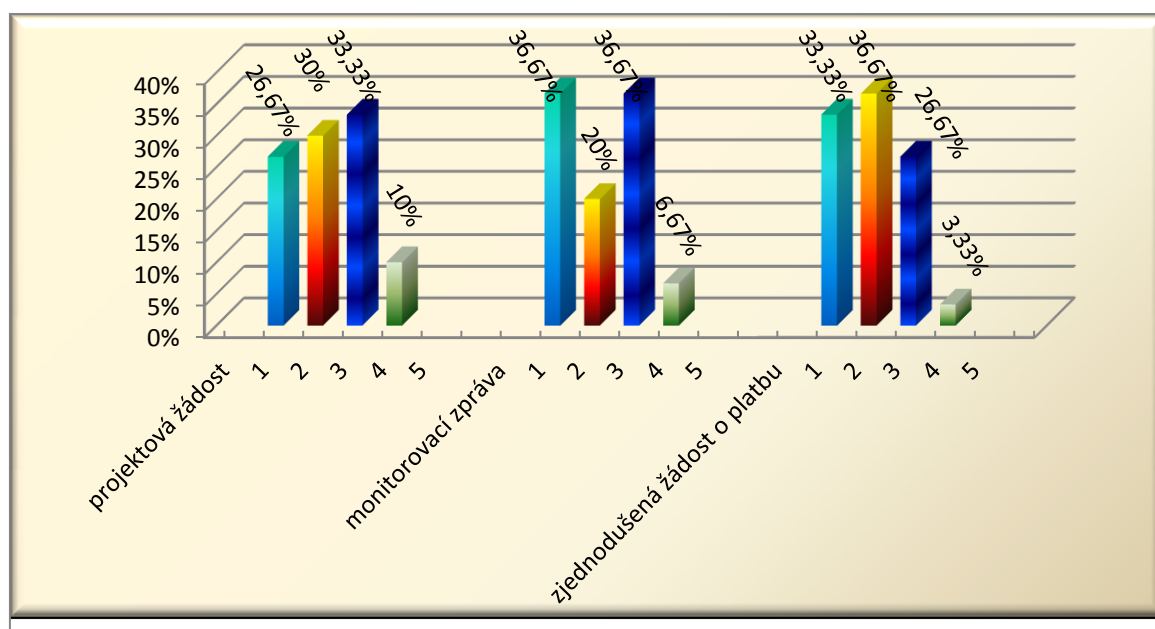
U monitorovací zprávy se pro bod 1 a 3 vyjádřilo 36,67% respondentů, bodem 2 ohodnotilo pravidla 20% dotázaných a 6, 67% účastníků dotazníku se vyjádřilo bodem 4, viz graf č. 16. Jako pozitivní lze vyjádřit skutečnost, že žádný respondent se nevyjádřil, že pravidla jsou pro něj nesrozumitelná a velmi obtížná. Pokud porovnáme grafy monitorovací zprávy a projektové žádosti je vidět, že pravidla pro nastavení monitorovací zprávy jsou pro příjemce podpory zcela jistě srozumitelnější.

U zjednodušené žádosti o platbu 33,33% spokojeno s nastavenými pravidly a tyto pravidla jsou srozumitelná. 36,67% ohodnotilo pravidla pro vyplnění zjednodušené žádosti o platbu bodem 2, pro bod 3 se vyjádřilo 26,67% a pouze 3,33% ohodnotilo bodem 4, viz graf č. 16.

Ani u této části nebyla zjištěna čistě negativní odpověď, tzn., nikdo nehodnotil bodem 5. Z uvedeného vyplývá, že pravidla pro vyplnění zjednodušené žádosti o platbu jsou srozumitelná.

Při porovnání všech tří grafů můžeme říci, že nejvíce srozumitelné je pro příjemce vyplnění zjednodušené žádosti o platbu, poté následuje monitorovací zpráva a jako poslední je projektová žádost.

Graf č. 16

Zdroj: vlastní šetření

12. Ohodnoťte, prosím, obtížnost jednotlivých částí projektu (škála 1 = bez potíží; 5 = velmi obtížná)

Při této otázce měli jednotliví účastníci dotazníkového šetření vyjádřit obtížnost jednotlivých částí projektu. Při sestavování této otázky byl projekt rozdělen do několika ucelených, logických částí. Jednotlivé kategorie byly koncipovány do: projektové žádosti, monitorovací zprávy, zjednodušené žádosti o platbu, zajištění financování, výběrového řízení a udržitelnosti projektu. Pro hodnocení jednotlivých částí projektu byla zvolena škála od 1 do 5, kdy 1 = bez potíží a 5 = velmi obtížná.

U projektové žádosti se 10% respondentů vyjádřilo, že se žádostí neměli potíže, 20% se vyjádřilo pro bod 2, bodem 3 ohodnotilo projektovou žádost nejvíce respondentů, kterých bylo 60 % a spíše obtížná, neboli pro bod 4 se vyjádřilo 10% dotázaných. Z hodnocení obtížnosti projektové žádosti vyplývá, že většina žadatelů měla problémy s touto částí projektu, viz graf č. 17

V rámci hodnocení obtížnosti jednotlivých částí projektu dopadla monitorovací zpráva velmi dobře. 16,67% respondentů je spokojeno a nemělo problém s touto částí projektu, 50% ohodnotilo tuto část bodem 2, pro bod 3 se vyjádřilo 30% respondentů a pouze 3,33% ohodnotilo tuto část projektu bodem 4. Z daného vyplývá, že většina žadatelů resp. konečných příjemců je celkem spokojena s touto částí projektu, viz graf č. 17.

Zjednodušená žádost o platbu je téměř obdobná s monitorovací zprávou. Pro bod 1 se vyjádřilo 23,33% dotázaných, 50% respondentů se vyjádřilo pro bod 2, pro 20% dotázaných je obtížnost této části projektu na úrovni 3 a pouze pro 6,67% je tato část projektu obtížná, tzn., vyjádřila se bodem 4. Z uvedeného vyplývá, že ve větší míře tato část projektu pro žadatele resp. konečné příjemce není obtížná, viz graf č. 17.

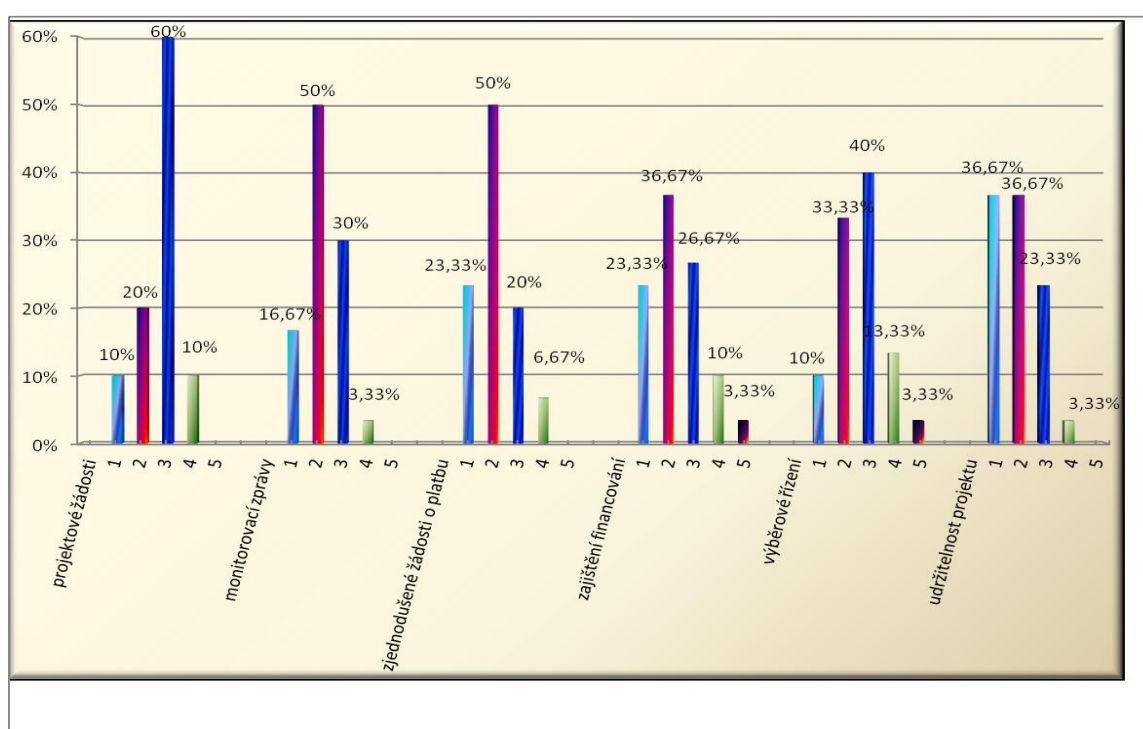
Z grafu č. 17 pro zajištění financování vyplývá, že většina žadatelů nemá problém s financováním ex-post a tudíž není takovou překážkou. Bez potíží se vyjádřilo 23,33% dotázaných, pro bod 2 se vyslovilo 36,67% respondentů. Pro 26,67% účastníků dotazníku je zajištění financování jako středně obtížné, pro bod 4 se vyjádřila pouze desetina respondentů a jako velmi obtížné tuto kategorii zvolilo pouhých 3,33% dotázaných.

Další kategorií pro obtížnost v rámci realizace projektu byla zvolena výběrová řízení. Z grafu č. 17 jasně vyplývá, že většina žadatelů má s touto kategorií větší či menší problémy. Bez potíží realizovalo výběrové řízení pouze 10% žadatelů. 33,33% respondentů již měly drobné problémy v rámci výběrového řízení, 40% dotázaných tuto kategorii označilo jako středně obtížnou, 13,33% účastníků dotazníku se vyslovilo pro bod, tzn., výběrové řízení bylo do značné míry obtížné a 3,33% respondentů označilo tuto kategorii bodem 5, tzn., jako velmi obtížnou. Tato kategorie jde do značné míry zjednodušit. Pokud vezmeme v úvahu, že příjemci podpory v intervenci 5.2.b) jsou většinou vlastníci bytových domů, kteří nemají s výběrovým řízením zkušenosti a někteří dokonce realizují toto VŘ poprvé. V tomto případě by bylo vhodné připravit zadávací dokumentaci včetně jejích příloh jako přílohu Příručky pro žadatele a příjemce. Příjemci by pak museli postupovat dle tohoto vzoru, popř. by mohli

provést pouze nepatrné změny, což by vedlo k rychlejší kontrole a vyvarování se chyb ze strany žadatelů o dotaci při přípravě VŘ.

Poslední oblastí byla zvolena udržitelnost projektu. Jak z grafu č. 17 vyplývá, příjemci dotace nemají problém s udržitelností projektu. Pro udržitelnost bez potíží se vyjádřilo 36,67% respondentů, pro bod 2 se vyslovilo také 36,67% respondentů, 23,33% dotázaných označilo tuto oblast jako středně obtížnou a pouze 3,33% mělo s udržitelností problémy.

Graf č. 17

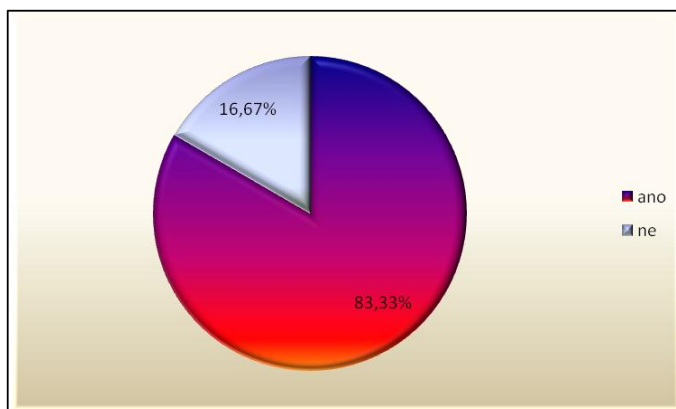
Zdroj: vlastní šetření

13. Uvítali byste, kdyby zadávací dokumentace k výběrovému řízení byla uvedena jako příloha Příručky pro žadatele a příjemce?

Tato otázka byla zaměřena na zadávací dokumentaci k VŘ, kdy respondenti se měli rozhodnout, zda by uvítali, kdyby zadávací dokumentace byla součástí Příručky pro žadatele a příjemce. Podstatná část, tedy 83,37% uvedlo, že by zadávací dokumentace měla být uvedena jako příloha Příručky pro žadatele a příjemce. Pouhých 16,67% by s tím nesouhlasilo, viz graf

č. 18. Z uvedeného vyplývá, že by bylo vhodné zařadit zadávací dokumentaci do příloh PPŽP. Zároveň by mohly být součástí PPŽP další přílohy, které se v rámci VŘ kontrolují, např. rozhodnutí zadavatele o složení hodnotící komise, písemné prohlášení členů hodnotící komise o nepodjatosti a mlčenlivosti ve vztahu k zakázce, zpráva o otevírání a hodnocení jednotlivých nabídek, oznámení o vyloučení z výběrového řízení, rozhodnutí zadavatele o přidělení zakázky, oznámení o výsledky výběrového řízení. Pokud by výše uvedené dokumenty byly uvedeny jako příloha PPŽP, zjednodušila by se tím kontrola VŘ a příjemci by se nedopouštěli závažných chyb, které mají za následek porušení rozpočtové kázně a tím udělení sankce nebo odebrání celé dotace. Také by již nemuseli zasílat zadávací dokumentaci ke kontrole na CRR ČR, čímž se urychlí proces realizace VŘ a v důsledku toho i celá realizace projektu, což by mělo za následek urychlení a zvýšení efektivity při alokaci.

Graf č. 18

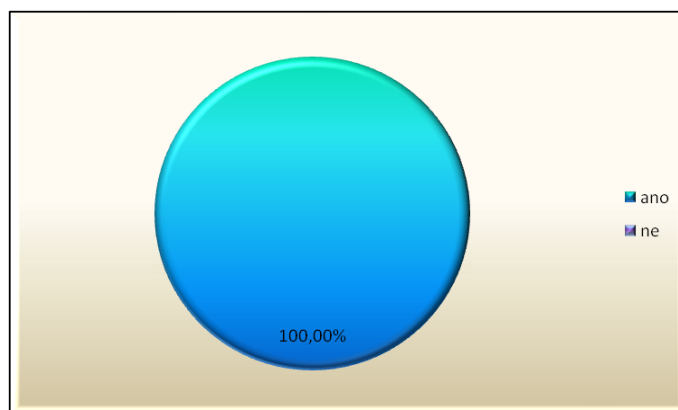
Zdroj: vlastní šetření

14. Uvítali byste, kdyby Příručka pro žadatele a příjemce obsahovala vyplněné vzory jednotlivých dokumentů, které se musí předkládat na CRR ČR?

Tato otázka byla zaměřena na žadatele, kteří nerozumí jednotlivým dokumentům či přílohám PPŽP, které se musí předkládat na CRR ČR. Všichni respondenti se vyjádřili, že by uvítali, kdyby Příručka pro žadatele a příjemce obsahovala vyplněné jednotlivé vzory dokumentů. Můžeme si představit, že tyto vyplněné vzory by mohly sloužit jako pomůcka při předkládání projektové žádosti, zjednodušené žádosti o platbu a monitorovací zprávy. Jednotlivé vzory by mohly sloužit pouze k nahlédnutí, aby žadatel dotace získal představu, jak mají jednotlivé

dokumenty vypadat, popř. by mohly sloužit jako příloha příručky pro žadatele, které žadatel pouze doplní, příp. podepíše. Tímto způsobem by se žadatelé vyvarovali administrativních chyb při podávání žádosti o dotaci, zjednodušené žádosti o platbu a monitorovací zprávy, což by vedlo k urychlení administrace celého procesu a tím zvýšení efektivity při alokaci.

Graf č. 19

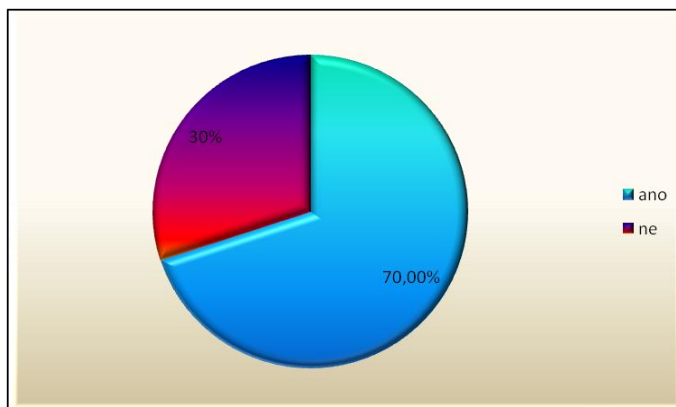

Zdroj: vlastní šetření

15. Myslíte si, že předkládání projektů na město je efektivní?

Pokud žadatelé chtějí realizovat projekt v rámci IOP IPRM, jsou povinni nejdříve předkládat projekty na město, které je zařadí do hodnocení, čímž administrace projektu se nadále prodlužuje. Pokud získají určitý počet bodů, jsou zařazeni k výběru projektů. Zde je nutné zdůraznit, že každé město má jiný hodnotící systém a nastaveny jiná hodnotící kritéria. Po schválení jednotlivých projektů Radou města, jim město vystaví Potvrzení o výběru projektu, které je podepsané manažerem IPRM IOP. V tomto případě si 70% respondentů myslí, že předkládání projektů na město je efektivní, pouze 30% dotázaných odpovědělo negativně, viz graf č. 20.

Graf č. 20

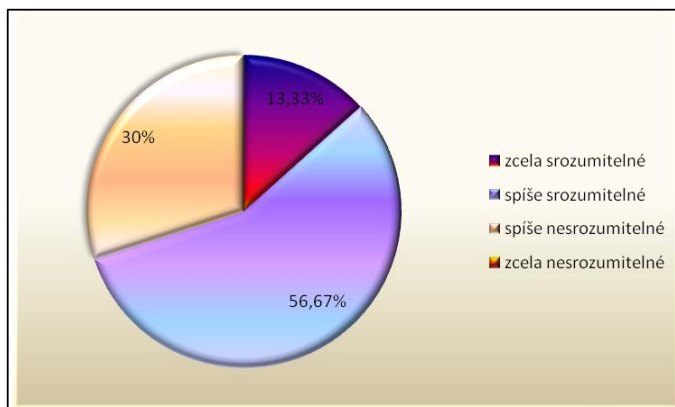

Zdroj: vlastní šetření

16. Jsou pro Vás monitorovací indikátory srozumitelné?

Po ukončení realizace projektu příjemce dotace je povinen naplnit monitorovací indikátory, ke kterým se zavázal v Rozhodnutí o poskytnutí dotace. V aktivitě 5.2.b) jsou nastaveny dva monitorovací indikátory. Prvním monitorovacím indikátorem je Počet regenerovaných bytů a druhým monitorovacím indikátorem je Úspora spotřeby energie bytových domů. Jednotliví respondenti měli v této otázce zodpovědět, zda jsou pro ně monitorovací indikátory srozumitelné. Na výběr měli ze čtyř možností: zcela srozumitelné, spíše srozumitelní, spíše nesrozumitelné a zcela nesrozumitelné. I přesto, že popis jednotlivých indikátorů je uveden v Příručce pro žadatele a příjemce 30% respondentů uvedlo, že monitorovací indikátory jsou pro ně spíše nesrozumitelné. Pro 13,33% dotázaných jsou monitorovací indikátory zcela srozumitelné a 56,67% odpovědělo, že jsou pro ně monitorovací indikátory spíše srozumitelné, viz graf č. 21. U monitorovacího indikátoru Úspora spotřeby energie bytových domů není dle PPŽP zcela jasný výpočet tohoto indikátoru. Bylo by vhodné do PPŽP uvést přesný výpočet, popř. výpočet zařadit do aplikace BENEFIT, kde by žadatel uvedl pouze hodnoty z průkazu energetické náročnosti budovy, a výpočet by provedla sama aplikace.

Graf č. 21

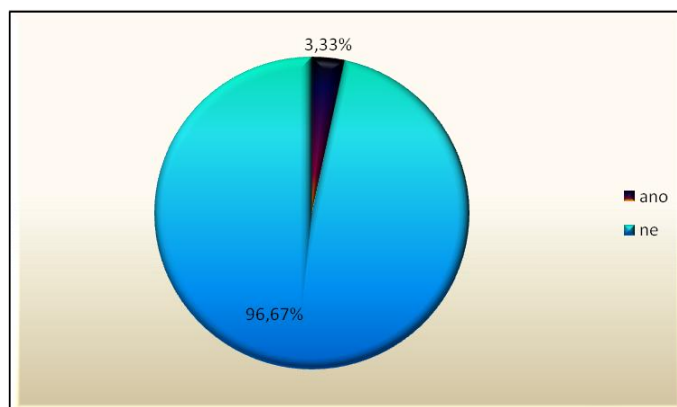

Zdroj: vlastní šetření

17. Měli jste problémy s publicitou projektu?

Příjemce podpory je povinen informovat veřejnost o poskytnutí finanční podpory z Integrovaného operačního programu, který je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Tato povinnost vychází z nařízení Evropské komise č. 1828/2006 a č. 846/2009. Pravidla pro provádění informačních a propagačních opatření včetně manuálu vizuální identity IOP jsou přílohou Příručky pro žadatele a příjemce. Pokud příjemce obdrží finanční prostředky z EU, tak zároveň dává souhlas s uvedením v seznamu příjemců pro informování veřejnosti o názvu projektu a částce přidělené z veřejných zdrojů. Respondenti se měli vyjádřit, zda jim publicita způsobila nějaké problémy. Jak z níže uvedeného grafu vyplývá, v rámci publicity se manuál vizuální identity IOP osvědčil. Příjemci podpory v tomto manuálu naleznou veškeré zobrazení symbolů EU, IOP, popř. MMR ČR. 96,67% respondentů uvedlo, že problémy s publicitou neměli, pouze 3,33% dotázaných mělo problémy s publicitou projektu, viz graf č. 22.

Graf č. 22

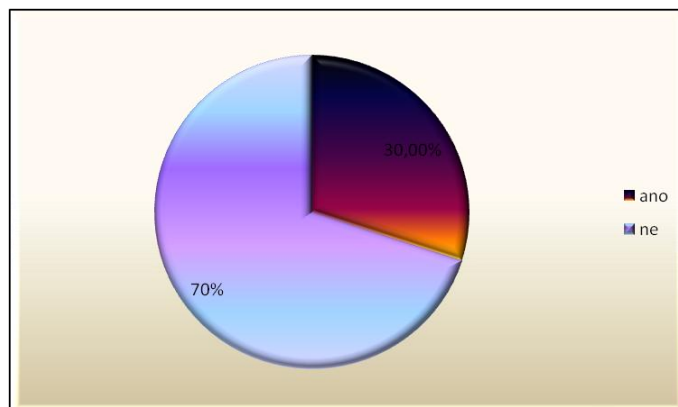

Zdroj: vlastní šetření

18. Myslíte si, že podávání monitorovacích zpráv o udržitelnosti projektu po dobu pěti let od ukončení projektu je efektivní?

Tato otázka se zabývala udržitelností projektu. Jednotlivý respondenti měli zodpovědět otázku, zda si myslí, že podávání monitorovacích zpráv o udržitelnosti projektu po dobu 5 let od ukončení realizace projektu je efektivní. 30% dotázaných si myslí, že tato efektivita je zajištěna, 70% se vyjádřilo negativně, tudíž si myslí, že podávání monitorovacích zpráv o udržitelnosti projektu není efektivní, viz graf č. 23. Monitorovací zprávy o udržitelnosti projektu se předkládají 1x ročně na CRR ČR. Vzhledem k typu projektů by se tato doba mohla v této aktivitě prodloužit. Koneční příjemci by mohlo za celé období udržitelnosti podat pouze jednu, max. dvě monitorovací zprávy o udržitelnosti projektu. Tyto zprávy by mohly podávat prostřednictvím webové aplikace BENEFIT7, popřípadě prostřednictvím datových schránek.

Graf č. 23

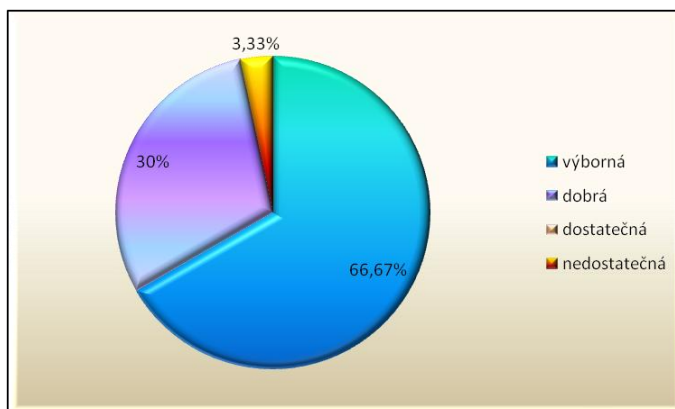

Zdroj: vlastní šetření

19. Ohodnořte komunikaci, poskytování informací a pomoc při podávání, realizaci a ukončení projektu prostřednictvím CRR ČR (Centrum pro regionální rozvoj ČR)

V této otázce jednotliví respondenti měli ohodnotit komunikaci a poskytování informací prostřednictvím Centra pro regionální rozvoj ČR. Na výběr měli ze čtyř možností: výborná, dobrá, dostatečná a nedostatečná. CRR ČR je zprostředkujícím subjektem MMR ČR pro tuto oblast intervence. Z grafu č. 24 vyplývá, že jednotliví respondenti jsou ve větší míře spokojeni s tímto zprostředkujícím subjektem. 66,67% dotázaných ohodnotilo poskytování informací a komunikaci jako výbornou. 30% respondentů ohodnotilo komunikaci s CRR ČR jako dobrou a pouze 3,33% se vyjádřilo negativně a ohodnotilo komunikaci a poskytování informací jako nedostatečnou. Z těchto výsledků můžeme odvodit, že tento zprostředkující subjekt je smysluplný a pomáhá jednotlivým příjemcům podpory. Z tohoto důvodu je vhodné, aby žadatelé opravdu konzultovali jednotlivé projekty ještě před podáním žádosti o dotaci, kdy mohou být vyřešeny chyby, kterým lze předejít.

Graf č. 24

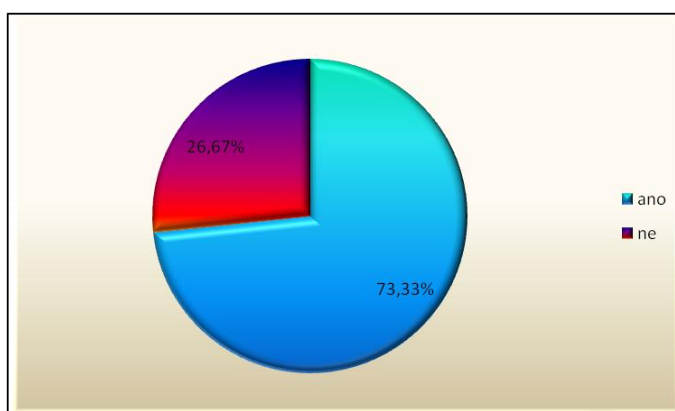

Zdroj: vlastní šetření

20. Po zkušenostech, které máte s administrací projektu, podali byste žádost opět?

Touto otázkou mělo být zjištěno, zda příjemci po zkušenostech, které mají s administrací projektu, by podali žádost opět. 73,33% respondentů uvedlo, že by žádost o dotaci podali opět, což je celkem vysoké číslo vzhledem k administrativní náročnosti projektu. Pouze 26,67% respondentů proces realizace a administrativní náročnosti projektu odradil a tuto žádost o dotaci by opět nepodali, viz graf č. 25.

Graf č. 25

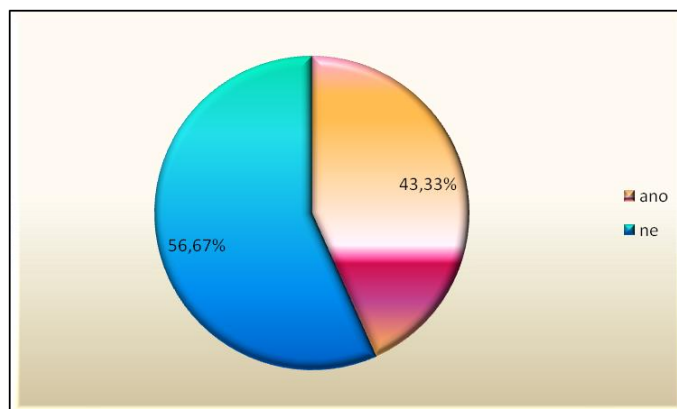

Zdroj: vlastní šetření

21. Zrealizovali byste projekt i bez dotace?

Předposlední otázka byla zaměřena na zjištění skutečnosti, zda by projekty žadatelů byly zrealizovány i bez dotace. 43,33% respondentů odpovědělo, že by svůj projekt zrealizovali i bez dotace a 56,67% dotázaných uvedlo, že by tento projekt bez dotace nezrealizovali, viz graf č. 26. Z uvedeného výsledku je patrné, že více jak polovina příjemců podpory by nemohla svůj projekt bez příspěvní finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie realizovat. Tím by nedošlo k plánovaným úsporám a regenerace bytových domů v problémových lokalitách by nebylo možné realizovat v tak velkém rozsahu. Z toho vyplývá, že finanční prostředky ze státního rozpočtu a strukturálních fondů Evropské unie jsou poskytovány účelně a zajišťují pomoc v jednotlivých lokalitách.

Graf č. 26

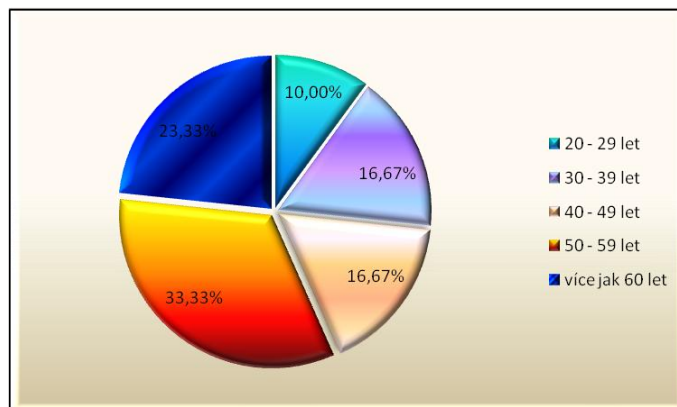
Zdroj: vlastní šetření

22. Do jaké věkové kategorie patříte?

Poslední otázka byla zaměřena na věkovou kategorii jednotlivých respondentů. Věková hranice byla stanovena: 20 – 29 let, 30 – 39 let, 40 – 49 let, 50 – 59 let a více jak 60 let. Do věkové kategorie 20 – 29 let patřilo pouze 10% respondentů, další dvě kategorie 30 – 39 let a 40 – 49 let jsou naprosto stejné se 16,67%, v kategorii 50 – 59 let bylo nejvíce dotázaných 33,33% a v kategorii nad 60 let bylo zjištěno 23,33% respondentů, viz graf č. 27. Z uvedeného vyplývá, že více jak polovina respondentů je starší 50-ti let, což může mít za

následky neporozumění jednotlivým dokumentům, problémy s webovou aplikací BENEFIT7, popř. nedostatky v projektové žádosti.

Graf č. 27

Zdroj: vlastní šetření

6. Zhodnocení výsledků a doporučení

Na základě uskutečněných pohovorů a výsledků dotazníkového šetření byly identifikovány následující problémy, resp. slabé stránky Integrovaného plánu rozvoje měst, které zatěžují jednotlivé žadatele. Jako první problém je aktualizace Příručky pro žadatele a příjemce. První verze Příručky pro žadatele a příjemce byla vydána v roce 2009 a k dnešnímu datu již byla vydána v šestém aktualizovaném vydání. Žadatel o dotaci popř. příjemce podpory tak musí neustále sledovat, zda postupuje dle platného znění. Je logické, že na začátku programovacího období nelze zajistit veškeré změny, které se mohou v průběhu programovacího období vyskytnout. V tomto případě by bylo vhodné stanovit pevné termíny aktualizací PPŽP např. jednou ročně v průběhu měsíce ledna. Žadatel by tak již na začátku přípravy projektu byl informován, že proběhne pravidelná aktualizace příručky pro žadatele a přizpůsobil si tak termíny podání žádostí o dotaci, VŘ a samotnou realizaci projektu. Aby příjemci podpory lépe pochopili a dokázali se více orientovat v jednotlivých dokumentech v rámci aktivity 5.2b), bylo by vhodné PPŽP včetně jejích příloh přizpůsobit pouze pro tuto aktivitu. Jednotlivé přílohy PPŽP by měly obsahovat pouze údaje, které spadají do této aktivity.

Vzhledem k tomu, že financování probíhá ex-post, tzn., aby příjemce mohl získat dotaci, musí nejdříve uhradit jednotlivé faktury z vlastních zdrojů. K těmto účelům příjemci podpory využívají komerční úvěry, což samozřejmě zvyšuje náklady projektu. Lhůta pro proplacení finančních prostředků je dle PPŽP nastavena na max. 55 dní. S touto lhůtou je většina příjemců spokojena a připadá jim přiměřená či spíše přiměřená. Tuto lhůtu bychom mohli zkrátit např. využíváním elektronické komunikace, kdy by příjemce podával Zjednodušenou žádost o platbu včetně jejích příloh prostřednictvím webové aplikace BENEFIT7 či datových schránek.

Do kategorie velmi obtížné pro žadatele by mohla být zařazena projektová žádost a výběrové řízení. Projektovou žádost, resp. vyplnění v aplikaci BENEFIT7 by bylo vhodné určitým způsobem zjednodušit. Můžeme si představit, že celou aktivitu 5.2b) zařadíme jako typový projekt. V tomto případě by to znamenalo, pro příjemce určité, podstatné zjednodušení. V benefitové žádosti by pouze vyplnil identifikační údaje, celkové výdaje projektu popř. nezpůsobilé výdaje projektu, harmonogram realizace projektu, monitorovací indikátory. Veškeré údaje by byly zpracovány aplikací a zařazeny správně do jednotlivých bodů. Pak by se již nemohlo stát, že např. budou chybně vyplněny monitorovací indikátory nebo podíly jednotlivých zdrojů financování. Toto jsou zásadní chyby, která tato aplikace neumí odstranit.

Poté musí být žadatelé vyzýváni na doplnění či úpravu projektových žádostí, což prodlužuje samotnou administraci projektu. Dále by bylo vhodné do webové aplikace k identifikačním údajům žadatele přiřadit číslo účtu příjemce, na který by mu měla být proplacena dotace. V současné době toto v aplikaci chybí a žadatelé musejí být opět dodatečně vyzýváni k předložení čísla účtu.

U výběrových řízení se celý systém dá zcela podstatně zjednodušit. U VŘ je nutné vzít v úvahu, že většina žadatelů nemá zkušenosti s VŘ. Vzhledem k tomu, že většina žadatelů nemusí postupovat dle zákona 137/2006 Sb., bylo by vhodné vytvořit jednotnou zadávací dokumentaci, dle které by jednotliví příjemci dotace postupovali. V zadávací dokumentaci by opět doplňovali pouze nezbytné identifikační údaje, termín podání nabídek, termín hodnocení nabídek, termín realizace projektu a předpokládanou hodnotu. Tato zadávací dokumentace by byla jako povinná příloha PPŽP. K VŘ by mohly být připraveny i další dokumenty, které se musí předkládat ke kontrole např. zápis z otevírání nabídek, zápis z hodnocení nabídek, rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky. Tímto způsobem by se celá kontrola výběrových řízení podstatně zjednodušila. Žadatelé by již nemuseli předkládat zadávací dokumentaci před vyhlášením VŘ ke schválení na pobočku CRR ČR. Vzhledem k tomu, že by se jednalo o typové výběrové řízení, kontrola samotných výběrových řízení by se tím podstatně zjednodušila a urychlila, což by v konečném důsledku mělo vliv na urychlení čerpání finanční prostředků.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že žadatelé o dotaci by uvítali, kdyby PPŽP obsahovala vyplněné vzory jednotlivých dokumentů, které se musí předkládat na CRR ČR. Tyto vzory by si popř. mohli upravit dle svých údajů.

V rámci celého systému lze zjednodušit administraci projektu. Předkládání projektů na město před podáním žádosti o dotaci na CRR ČR by mohlo být nahrazeno pouze předložením žádostí o dotaci na CRR ČR, popř. by se na město dokládali podklady, které jsou pro ně podstatné, tzn., finanční prostředky, lokalita, monitorovací indikátory. Město by již nemuselo vydávat Potvrzení o zařazení projektu do IPRM, protože CRR ČR by provedlo kontrolu žadatele, zda patří do dané lokality. Webová aplikace benefit, jak již bylo výše zmíněno, by se podstatným způsobem zjednodušila. Žadatelé by doplňovali pouze identifikační údaje, celkové výdaje projektu popř. nezpůsobilé výdaje projektu, harmonogram realizace projektu, monitorovací indikátory a webová aplikace by vše správně zpracovala. Jednotlivé projekty by se mohly podávat prostřednictvím této aplikace popř. datových schránek. VŘ by byla

nastavena takovým způsobem, aby byla urychlena jejich kontrola. Jak je uvedeno výše, zadávací dokumentace by byla přílohou PPŽP a žadatelé by mohli doplňovat pouze identifikační údaje, termíny hodnocení a realizace a předpokládanou hodnotu. Po ukončení realizace projektu, kdy se předkládá Zjednodušená žádost o platbu spolu s monitorovací zprávou, by příjemci dotace předkládali veškeré podklady pouze elektronicky a přílohy by se omezily na minimum. V době udržitelnosti projektu se mají předkládat každý rok monitorovací zprávy o zajištění udržitelnosti. Vzhledem k typu těchto projektů, kdy se jedná o rekonstrukce domů, by stačilo, kdyby se monitorovací zprávy o zajištění udržitelnosti projektu předkládali za celou dobu udržitelnosti pouze dvakrát a samozřejmě pouze prostřednictvím webové aplikace BENEFIT7.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že největším problémem při čerpání finančních prostředků z EU není nedostatečná informovanost či neporozumění metodickým dokumentům, ale samotná projektová žádost a chyby při výběrových řízeních.

7. Závěr

Diplomová práce je zaměřena na implementaci Integrovaného operačního programu v aplikaci na Integrovaný plán rozvoje města v aktivitě 5.2b) v regionu NUTS II Severozápad. V programovacím období 2007 – 2013 může ČR vyčerpat prostřednictvím strukturálních fondů EU cca 752,70 mld. Kč. Z toho asi 730 mld. Kč připadá na Cíl Konvergence, ze kterého vychází regionální politika, která je popsána v teoretické části. Těmito prostředky můžeme eliminovat rozdíly v regionálním rozvoji. Z tohoto důvodu je první část zaměřena na regionální politiku Evropské unie a nástroje, kterými jsou strukturální fondy. Poté je zde interpretován Integrovaný operační program a zprostředkující subjekt, kterým je Centrum pro regionální rozvoj ČR.

Při čerpání finančních prostředků z EU se potkávají dva systémy, kdy se střetává unijní legislativa a národní normy. V případě, že celý systém bude zbytečně komplikovaný, bude vytvářet náročné řízení, kontrolu a administrativu. Vzhledem k tomu, že EU striktně trvá na dodržování evropského práva, zjednodušení celého systému musí být pouze na národní úrovni.

Diplomová práce poukazuje na problémy resp. slabé stránky IPRM. Dle průzkumu a dotazníkového šetření bylo zjištěno, že největším problémem není nedostatečná informovanost či neporozumění metodickým dokumentů, ale samotná projektová žádost a poté výběrová řízení. Vzhledem k tomu, že v této aktivitě jsou podávány projekty na regeneraci bytových domů popř. modernizaci výtahů, lze toto vyřešit opatřením, které by aktivitu 5.2b) zařadilo do typových projektů. Žadatelé by doplňovali pouze jejich konkrétní data a webová aplikace BENEFIT by tyto údaje zpracovala. VŘ lze zjednodušit obdobným způsobem. Příručka pro žadatele a příjemce by obsahovala povinnou přílohu, zadávací dokumentaci popř. ostatní dokumenty, které jsou vyžadovány ke kontrole CRR ČR. V první fázi by došlo k tomu, že by žadatelé nemuseli zasílat zadávací dokumentaci ke schválení na CRR ČR a mohli rovnou vyhlásit VŘ. Samotná kontrola by se také zjednodušila a tím by se urychlilo čerpání finančních prostředků z EU.

Je nutné si uvědomit, že více jak polovina respondentů byla starší 50-ti let, což může mít za následky neporozumění jednotlivým dokumentům, problémy s webovou aplikací BENEFIT7, popř. nedostatky v projektové žádosti.

I přes potíže, které mají žadatelé resp. koneční příjemci s administrací projektu, by dle dotazníkového šetření podstatná většina podala žádost opět. Více jak polovina dotázaných

uvedla, že by projekt bez příspěvní finančních prostředků z EU nebyla schopna zrealizovat, z čehož vyplývá, že finanční prostředky jsou vynakládány efektivně.

Na základě průzkumu a dotazníkového šetření bylo zjištěno, že v rámci celé realizace projektu lze podstatným způsobem zjednodušit čerpání finančních prostředků v rámci aktivity 5.2b) v Integrovaném plánu rozvoji měst, které spadá do Integrovaného operačního programu.

8. Seznam použitých zdrojů

BOHÁČKOVÁ, Ivana, HRABÁNKOVÁ, Magdaléna. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

FIALA, Petr, PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 80-7325-015-2.

KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava – Mariánské Hory: Montanex, 2007. ISBN 978-80-7225-244-2.

Kolektiv pracovníků MMR ČR, Odbor evropských fondů. *Abeceda fondů evropské unie 2007 – 2013*. Naviga 4,s.r.o. a Jakub Karman, ISBN: neobsahuje

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.

TAUER, Vladimír, ZEMÁNKOVÁ, Helena, ŠUBRTOVÁ, Jana. *Získejte dotace z fondů Evropské unie*. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2649-3.

ŽÁK, Milan a kolektiv autorů. *Velká ekonomická encyklopedie*. Praha: Linde, 1999. ISBN 80-7201-172-3.

9. Seznam internetových zdrojů

BLAŽEK, Jiří. *Politika hospodářské a sociální soudržnosti - regionální politika EU [online]. [cit. 2012-11-03]. Dostupné z web.natur.cuni.cz/ksgrsrsek/socgeo/people/blazekraabe.doc*

Centrum pro regionální rozvoj ČR. [online]. Dostupné na WWW:

<http://www.crr.cz/index.php?lsel=46/208>

Český statistický úřad [online]. Dostupné na WWW:

[http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/oblasti_\(nuts_2\)_a_kraje_\(nuts_3\)_ceske_republiky](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/oblasti_(nuts_2)_a_kraje_(nuts_3)_ceske_republiky),

Ec.Europa.eu [online]. 2008 [cit. 2011-06-19]. *Regionální politika - Info regio*. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/cf/index_cs.htm>.

Fondy Evropské unie [online]. 2008 [cit. 2011-10-30]. *Oblast intervence 5.2*. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=6ee1c371-13a2-4024-a389-4a7973e0da5c>>.

MMR ČR. *NÁVRH NÁRODNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU ČESKÉ REPUBLIKY 2007 – 2013 leden [online]. 2006 [cit. 2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=45fc8d6d-7007-4bc9-8f17-d172d12e2fa0>*

NOVÁK, Ondřej; FRIČOVÁ, Vítězslava. *Regionální politika : Vznik a vývoj politiky. In Euroskop.cz : Věcně o Evropě [online]. [s.l.] : [s.n.], 2011 [cit. 2011-06-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8948/18033/clanek/regionalni-politika/>>.*

Příručka pro žadatele a příjemce. In: *Fondy Evropské unie [online]. 2012. vyd. [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/84af53e9-50d6-42ef-b6d3-a9ecbd56b1fb/4-1-Narodni-podpora-cestovniho-ruchu>*

Regionální politika. In Europa : Portál Evropské unie [online]. [s.l.] : [s.n.], 26/05/2011 [cit. 2011-06-13]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/pol/reg/index_cs.htm

VRBA, Petr. Fondy Evropské unie [online]. 3. 12. 2008 [cit. 2011-10-26]. Strukturální fondy. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/Integrovaný-operacni-program/Rizeni-a-monitoring>>.

10. Seznam zkratek

CHJ	Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu
CRR ČR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
ČNB	Česká národní banka
EU	Evropská unie
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
IOP	Integrovaný operační program
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
PCO	Platební a certifikační orgán
PPŽP	Příručka pro žadatele a příjemce
ROP	Regionální operační program
ŘO	Řídící orgán
SF	Strukturální fondy

11. Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS	16
---	----

12. Seznam obrázků

Obr. č. 1 – Zařazení OP do strategických dokumentů.....	25
Obr. č. 2 – Rozdělení dle klasifikace NUTS.....	24

13. Seznam grafů

Graf č. 1 – Rozdělení finančních prostředků dle jednotlivých cílů.....	16
Graf č. 2 – Celkové výdaje na IPRM dle jednotlivých měst.....	31
Graf č. 3 – Nárok na dotaci z ERDF dle jednotlivých měst.....	32
Graf č. 4 – Čerpání z ERDF dle jednotlivých měst.....	32
Graf č. 5 – Počet podaných projektových žádostí.....	33
Graf č. 6 – Dotazníkové šetření.....	39
Graf č. 7 – Dotazníkové šetření.....	40
Graf č. 8 – Dotazníkové šetření.....	41
Graf č. 9 – Dotazníkové šetření.....	42
Graf č. 10 – Dotazníkové šetření.....	42
Graf č. 11 – Dotazníkové šetření.....	43
Graf č. 12 – Dotazníkové šetření.....	44
Graf č. 13 – Dotazníkové šetření.....	45
Graf č. 14 – Dotazníkové šetření.....	46
Graf č. 15 – Dotazníkové šetření.....	47
Graf č. 16 – Dotazníkové šetření.....	48
Graf č. 17 – Dotazníkové šetření.....	50
Graf č. 18 – Dotazníkové šetření.....	51
Graf č. 19 – Dotazníkové šetření.....	52
Graf č. 20 – Dotazníkové šetření.....	53
Graf č. 21 – Dotazníkové šetření.....	54
Graf č. 22 – Dotazníkové šetření.....	55
Graf č. 23 – Dotazníkové šetření.....	56
Graf č. 24 – Dotazníkové šetření.....	57
Graf č. 25 – Dotazníkové šetření.....	57
Graf č. 26 – Dotazníkové šetření.....	58
Graf č. 27 – Dotazníkové šetření.....	59

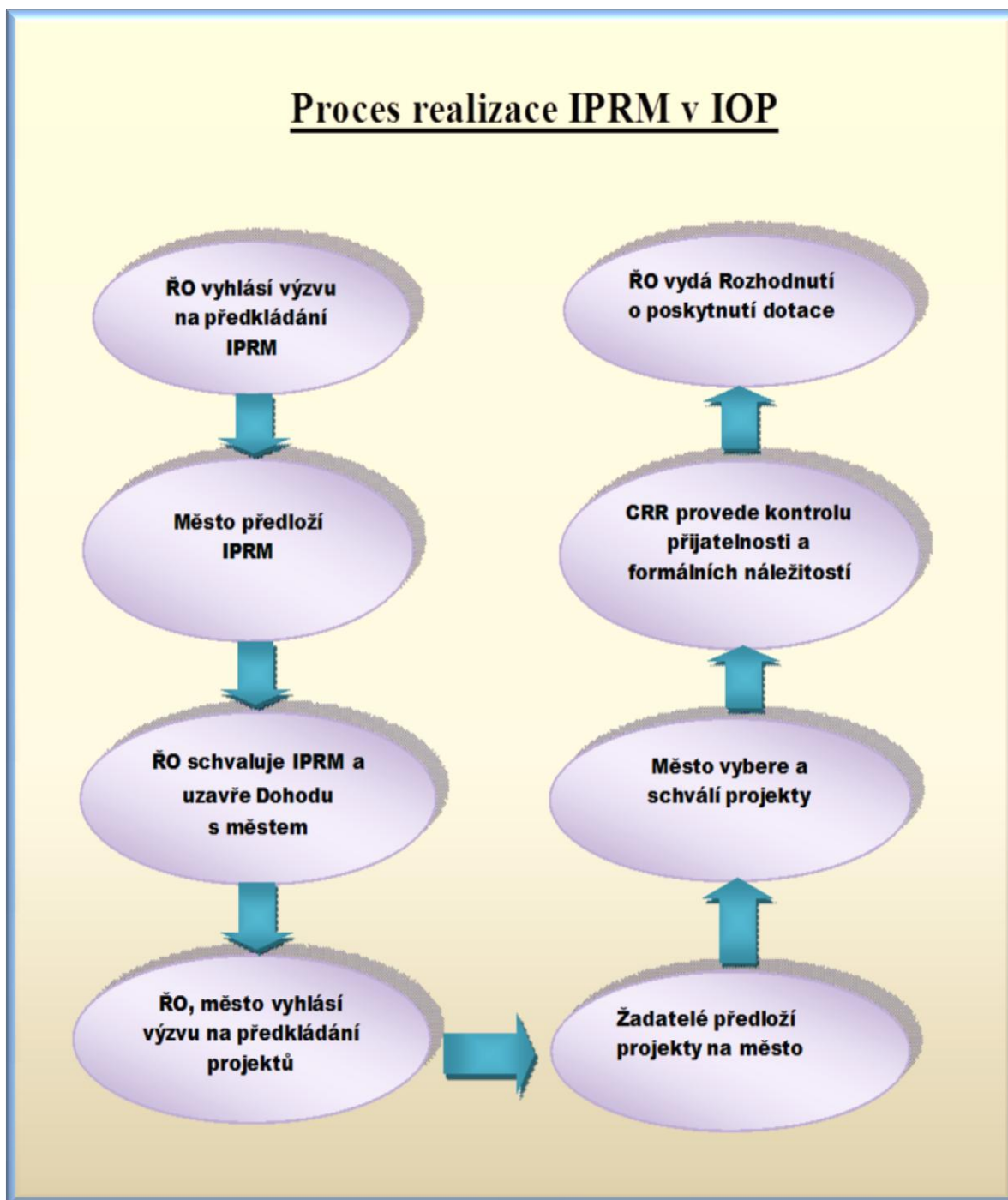
14. Přílohy

Příloha č. 1 – Přehled jednotlivých oblastí intervencí v rámci IOP

Prioritní osa/ oblast intervence	Název prioritní osy/ název oblasti intervence	Finanční prostředky v EUR
1a	Modernizace veřejné správ	310 602 133 €
1.1a	Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě	
1b	Modernizace veřejné správy	23 892 472 €
1.1b	Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě	
2	Zavádění ICT v územní veřejné správě	170 831 173 €
2.1	Zavádění ICT v územní veřejné správě	
3	Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb	545 106 743 €
3.1	Služby v oblasti sociální integrace	79 203 544 €
3.2	Služby v oblasti veřejného zdraví	248 481 706 €
3.3	Služby v oblasti zaměstnanosti	46 590 320 €
3.4	Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik	170 831 173 €
4a	Národní podpora cestovního ruchu	60 567 416 €
4.1.a	Národní podpora cestovního ruchu	
4b	Národní podpora cestovního ruchu	4 659 032 €
4.1.b	Národní podpora cestovního ruchu	
5	Národní podpora územního rozvoje	420 865 890 €
5.1	Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví	212 762 461 €
5.2	Zlepšení prostředí v problémových sídlištích	192 573 322 €
5.3	Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik	15 530 170 €
6a	Technická pomoc	45 037 309 €

6.1a	Aktivity spojené s řízením IOP	27 177 687 €
6.2.a	Ostatní náklady technické pomoci	17 859 622 €
6b	Technická pomoc	827 994 €
6.1b	Aktivity spojené s řízením IOP	499 612 €
6.2b	Ostatní náklady technické pomoci	328 382 €
Celkem IOP		1 582 390 162 €

Zdroj: *Centrum pro regionální rozvoj ČR* [online]. 2010 [cit. 2011-10-30]. Oblasti intervencí - přehled. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=512cb0da-b9b3-476d-9655-392c3a8e3d28>>.

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 3 – Stav realizace IPRM v IOP k 01. 06. 2012

Stav realizace IPRM v IOP k 1.6.2012									
Informace o IPRM				Čerpání v rámci schváleného IPRM					
Název schváleného IPRM	Název žadatele	Celkové výdaje na IPRM	Dotace z IOP (z ERDF)	Podané projektové žádosti (podíl ERDF)		Projektové žádosti doporučené k		Schválené projekty (podíl ERDF)	
		v Kč	v Kč	počet	v Kč	poče	v Kč	počet	v Kč
IPRM Děčín – sídliště Staré Město	Děčín	163 320 039	101 379 009	13	25 725 744,36	11	15 103 523,86	11	14 770 067,00
IPRM Cheb – zóna Zlatý vrch	Cheb	176 805 450	95 666 010	13	55 715 157,19	13	55 715 157,19	13	54 751 403,00
IPRM Chomutov – "Sídliště, místo pro život"	Chomutov	268 170 750	166 458 548	32	95 384 443,58	32	95 384 443,58	31	89 938 473,00
IPRM Jirkova – Prostor k životu	Jirkov	189 091 800	102 762 339	30	83 618 883,00	30	83 618 883,00	30	82 799 487,00
IPRM Karlovy Vary v IOP	Karlovy Vary	150 898 950	83 190 363	24	38 909 512,11	23	38 378 007,11	23	33 465 687,00
IPRM Litvínov - sídliště Janov	Litvínov	197 351 100	85 585 252	15	53 132 130,00	15	53 132 130,00	14	38 398 130,00
IPRM Mostu - DEMOS	Most	250 267 230	130 064 558	10	39 262 576,72	8	34 606 695,26	6	20 871 533,00
IPRM Ústí nad Labem: Neštěmice – Sídliště Mojžíř	Ústí nad Labem	219 589 650	112 460 963	6	80 560 728,55	6	80 560 728,55	6	80 560 727,00
Cletem		8 582 008 216	4 824 462 894	868	3 176 674 197	856	3 095 575 669	807	2 698 573 265

Zdroj: *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2012-11-14]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/df5695f9-b385-4899-81bd-5b5e8bdd8277/IPRM>